СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CVII П'ЯТНИЦЯ, 13 ЖОВТНЯ 2000 ЧИСЛО 41 VOL. CVII FRIDAY, OCTOBER 13, 2000 No. 41

Протест біля Верховної Ради України

Учасник пікетування Верховної Ради України пов'язує пікетниці пов'язку з написом "Чорнобиль". Фото Дмитра Гавриша (УНІАН)

10 жовтня близько трьохсот членів Всеукраїнської організації "Союз-Чорнобиль-Україна" пікетували будинок Верховної Ради України. Вони виступали проти прийняття проєкту Державного бюджету на 2001 рік, де значно зменшено фінансування соціяльних програм, у тому числі і чорнобильських, скасовуються усі форми захисту сиріт і вдів, припиняються й обмежуються пільги інвалідам, учасникам ліквідації Чорнобильської катастрофи, а також заморожуються пенсії.

С. Куропасеві сповнилося 100 років

Владика Інокентій, Степан Куропась і Стефко Куропась на святі

Анатолій Гороховський

Сотий рік накувала зозуля видному громадському діячеві діяспори. Свій ювілей іменинник зустрів у колі родини, оточений любов'ю сина Мирона і дочки Віри, онуками і правнуками. Увесь день він в русі, багато читає, не пропускає жодного телевізійного репортажу про гру улюбленої спортивної команди. І тому не дивно, що молодь по-доброму заздрить енергії довгожителя.

(Продовження на стор. 11)

Л. Кучма мав розмову з Послом в США

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом України в США Костянтином Грищенком. В ході розмови Леонід Кучма підтвердив намір України розвивати та поглиблювати взаємини стратегічного партнерства з США.

Під час бесіди обговорювалось широке коло українсько-американських стосунків.

ДІНАУ

„Він завжди ішов воскресній зорі назустріч"

Освячення пам'ятника д-рові Юрієві Старосольському

О. Кузьмович

Коли в суботу, 7 жовтня, зібралася пластова громада, щоб разом із родиною Начального Пластуна проф. д-ра Юрія Старосольського взяти участь у посвяченні пам'ятника на його могилі, ці віщі слова із його широко відомої пластової пісні „При ватрі" вкарбувалися не тільки в нагробний камінь, але сколихнули серця усіх присутніх.

Вишикувалися ряди сеніорів із куреня „Лісові Чорти", в якому Ю. Старосольський був вірним членом від 1926 року, схилилися пластові прапори, втирали сльози найближчі члени родини – дружина, сестра і дочка, коли о. Леонід Мальков при супроводі усіх присутніх промовляв молитви.

Здавалося, що присутні, а було їх понад сто осіб, – це немов одна велика пластова родина, яку в'язала любов і пошана до улюбленого Начального Пластуна, щирого друга таборів і мандрівок, поета, журналіста, правника, незабутнього „Юрасика". Здавалося, що в осінньому сонці зігрівав нас теплий усміх на його обличчі, який ми усі так добре знали.

Минуло дев'ять років від часу, коли Юрій Старосольський попрощався із цим світом, який приніс йому багато і радісних, і сумних подій. Але він був пластуном не тільки з назви, а зі самої вдачі, тож усе життя Пласт стояв у нього на першому місці, аж до завершення життєвого шляху на посту Начального Пластуна.

Родинний пам'ятник Старосольських. Світлила Х. Ференцевич.

Пластуни та близькі приятелі покійного, які зібралися на цвинтарі, мали нагоду послухати, в часі спільної перекуски після посвячення пам'ятника, історію життя Начального Пластуна, що її представив його найкращий друг із куреня „Лісових Чортів" д-р Роман Барановський. Немов у фільмі, пересувалися перед присутніми картини із повного подій життя Юрія Старосольського, від наймолодших років у славній родині д-ра Володимира Старосольського, студентських років у Львівському університеті, до редакторської праці у пластових виданнях, завдань професора права в університетах Заходу і вкінці – самовідданого служіння Пластові.

Саме як пластуна згадали його присутні на святі теперішній Начальний Пластун Любомир Романків і голова Головної Пласто-

(Закінчення на стор. 8)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна вітає перемогу демократів у Югославії

КИЇВ. – Керівники парляменту України з великою радістю прийняли звістку про перемогу демократичних сил на президентських виборах у Юґославії. Укріана матиме ще одного партнера у зовнішньоекономічній діяльності, з яким має намір плідно співпрацювати. Крім того, Президент України Леонід Кучма привітав Войцїслава Коштуницю з перемогою на виборах та з обранням на пост Президента Союзної Республіки Югославія. “Ми вітаємо вибір народу Югославії і переконані у незворотності демократичних процесів у Вашій країні”, - сказано у листі Леоніда Кучми. Він висловив упевненість у тому, що традиційні взаємини дружби та всестороннього співробітництва між народами України та Югославії активно розвиватимуться.

Свято культури закарпатських німців

УЖГОРОД. – Свято культури закарпатських німців відбулося в місті Мукачеві. У концерті взяли участь самодіяльні ансамблі і окремі виконавці з населених пунктів Мукачівського, Свалявського і Тячівського районів, де компактно проживають етнічні німці. Кількома мовами звучали народні пісні, хорові композиції, вихорилися самобутні національні танці... Тут же була розгорнута виставка робіт майстрів народної творчости. На свято прибув і німецькомовний ансамбль з Угорщини. Такі свята, що стали вже традиційними, сприяють відродженню мови, традицій, звичаїв, народного мистецтва громадян України німецької національности, які проживають на Закарпатті. Нині тут мешкають близько 3.5 тисячі етнічних німців (0.3 відсотка від усього населення краю).

Л. Кучма поздоровив А. Кваснєвського

КИЇВ. - Президент України Леонід Кучма надіслав вітання Президентові Польщі Александеру Кваснєвському з нагоди його повторного обрання на цю посаду. “В Україні вірили у Ваш успіх і палко вболівали за Вас, - йдеться у привітанні. – Адже воля польських виборців свідчить також і про високу оцінку ними стратегічного партнерства між дружніми Республікою Польща та Україною”. Л. Кучма побажав А. Кваснєвському та його дружині щастя, міцного здоров'я, а народові Польщі - добробуту та процвітання.

Відкрито VII всеукраїнську виставку „Світ освіти“

КИЇВ. – Донести сучасні знання з різних галузей до кожного школяра, допомогти учням і студентам в оволодінні майбутньою професією – головне завдання VII всеукраїнської виставки „Світ освіти“. Виставка почала діяти у Київському палаці дітей та юнацтва. Серед організаторів виставки – Головне управління освіти Київської державної адміністрації, товариство „Знання“ і компанія „Інтелект“. Міністер освіти і науки України Василь Кремень на урочистому відкритті виставки зазначив, що світ, а разом з ним й Україна, вступає в епоху інформаційного суспільства, яке ставить важливі завдання перед освітянами і водночас надає їм більші можливості для розв'язання цих завдань. Проведення цього педагогічного заходу на початку навчального року, наголосив міністер, дасть змогу працівникам освіти ознайомитися з новими профільними виданнями.

На жаль, перше місце...

КИЇВ. – Україна займає перше місце в Европі за кількістю ВІЛ-інфікованої молоді віком від 15 до 24 років, а Португалія – друге. Такі дані містяться в щорічній доповіді ЮНІСЕФ (організації ООН, що займається справами молоді). Згідно з доповіддю, 0.6 відс. португальських юнаків і 0.3 відс. дівчат є носіями вірусу імунодефіциту. В Україні цей відсоток складає відповідно 1.3 відс. для юнаків і 0.8 відс. - для дівчат. Наступні місця в Европі за кількістю ВІЛ-інфікованої молоді займають Швайцарія і Еспанія.

Відбудеться робоча зустріч президентів України і Росії

КИЇВ. – Робоча зустріч Президента України Леоніда Кучми і Президента Російської Федерації Володимира Путіна відбудеться в середині жовтня у Москві. Плянується, що президенти обговорять весь комплекс українсько-російських взаємин

ДІНАУ, УНІАН

Міжнародний фестиваль балету

7-ий щорічний міжнародний фестиваль “Зірки світового балету” відбувся у Донецькому.

У фестивалі взяли участь відомі танцюристи з Японії, Німеччини, Америки, Росії, Куби, Бразилії - загалом 250 артистів із 12 країн.

Для переможців і лавреатів фестивалю на комбінаті “Азовсталь” (Маріюпіль) виготовлено сім кришталевих корон і тридцять кришталевих лебедів.

На фото: артисти Донецького академічного театру опери та балету виконують фрагмент з балету Петра Чайковського “Лебедине озеро”.

Фото **І. Новицького** (УНІАН)

На підтримку параолімпійського руху

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма підписав прийнятий Верховною Радою Закон “Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні”. Документ прийнято з метою створення передумов для успішної участи членів збірних команд України в Олімпійських, Параолімпійських іграх, виховання молоді засобами спорту в дусі олімпізму, залучення населення до здорового способу життя, зростання міжнародного авторитету держави. Закон набирає чинности з дня його опублікування.

УНІАН

Члени параолімпійської збірної України фотографуються в Києві перед від'їздом на чергові параолімпійські ігри, що відбудуться в Сіднеї (Австралія) 18 жовтня 2000 р. До складу збірної входять 67 осіб.

*Фото **Сергія Васильєва** (УНІАН).*

У справі зникнення журналіста Ґеоргія Ґонґадзе – без змін

Пішов двадцять четвертий день від раптового зникнення відомого журналіста Ґеоргія Ґонґадзе, але й досі це зникнення залишається безслідним, а обставини - нез'ясованими.Принципово нової інформації не надав і міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко, який з цього приводу доповідав минулої п'ятниці у парляменті.

Ю.Кравченко не приховував здивування, чому “підняли такий шум” навколо зникнення Ґонґадзе, що справа “набула політичного забарвлення та міжнародного розголосу”, адже, мовляв, зникають не лише журналісти...

Як найвагоміший результат тритижневого слідства видається те, що міліція, нарешті, встановила коло осіб, які стежили влітку за Ґ.Ґонґадзе, зокрема і власника “Жигулів”. Однак, дивує “безпрецедентна оперативність” правоохоронців, адже номер цього авта вже давно був відомий: його називав сам Гонгадзе у листі до Генерального прокурора, а народний депутат Ю.Кармазін назвав цей номер уже через три дні після зникнення журналіста, зокрема і по телебаченню.

Вперше в історії української криміналістики ухвалено допустити до офіційного слідства дружину журналіста Мирославу Ґонґадзе та головного редактора Інтернет-газети “Українська правда” Олену Притулу.

Петро Росич,
м. Київ

ТЕМА ТИЖНЯ

Повернення в політику чи в гру?

На пост міністра закордонних справ України повернувся Анатолій Зленко. Подібні повернення в політиці трапляються. У будь-якій країні новий президент, перебираючи кермо, оточує себе власними прихильниками і однодумцями. Поза урядом, не зі своєї вини, часто-густо залишаються бездоганні фахівці – і після чергової зміни влади їх знову можуть підняти на поверхню. Як от тепер А. Зленка. Одначе за цим його поверненням стоїть щось зовсім інше, щось нетипове, якась загадка, а може й певна політична тенденція, яка позначиться на всьому суспільстві, адже йдеться про зовнішню політику України, про геополітику, про довготривалі орієнтири держави.

Нетипове є вже хоч би в тому, що А. Зленко повертає собі портфель міністра з волі Президента Кучми – того самого Кучми, який восени 1994 року, ставши президентом, позбавив А. Зленка цього портфеля. У розпалі передвиборної кампанії київська російськомовна газета „Новости" вмістила (6 липня 1994 року) інтерв'ю з Л. Кучмою, виносячи у заголовок ці його слова: „Украіна не має справжньої зовнішньої політики". Весь зміст відповідей Л. Кучми як кандидата на пост президента звівся до такого висновку: міністерство закордонних справ не спромоглося на всеосяжну, комплексну геополітичну доктрину, тому Україна не має ні належного місця, ні належного впливу у міжнародному житті. Зацитуємо ті висловлювання в інтерв'ю Л. Кучми, що стосуються персонально А. Зленка: „Ніякої продуманої зовнішньої політики Україна не буде мати, поки пан Зленко залишається на посту міністра. І це навіть не його особиста провина... Він потрібний верхам саме такий – тихий, поступливий, без власної думки, міністер типу 'чого зволите?' ".

Цю оцінку, однозначно негативну, годі прийняти за об'єктивну. А. Зленко очолював міністерство закордонних справ у ті складні перші роки державної незалежности, коли Україна щойно засновувала офіційні дипломатичні зв'язки зі світом, коли ні про зовнішні, ні про внутрішні політичні і соціяльно-економічні пріоритети ніхто не мав чіткого уявлення, не те, що всебічно обґрунтованих доктрин. Це був час, коли Президент Леонід Кравчук, не порадившись ні з народом, ні з ученими, поспішно віддав Росії усі свої стратегічні і навіть тактичні ядерні ракети та проголосив Україну без'ядерною і позаблоковою державою. Це був час, коли українська демократична система тільки-но вбиралася в пір'я, і ще панувала набута за тоталітаризму звичка витягати руки по швах перед начальством, чекати „високих вказівок". Той же Л. Кучма, коли сидів на прем'єрському кріслі, не знав, що робити, і звертався до депутатів: „Скажіть, яку державу ми будуємо, і я буду її будувати". Аж прийшовши до найвищої в державі влади, Л. Кучма став шукати для свого оточення енергійних, вольових людей.

Нащо ж „тихий, поступливий, без власної думки" А. Зленко сьогодні знадобився Президентові Л. Кучмі? Відповісти можна, лише коли ми звернемося до діяльности Бориса Тарасюка, якого тепер замінено А. Зленком. Б. Тарасюк весь свій великий дипломатичний хист підпорядкував орієнтації на Захід, на інтегрування України в европейські та евроатлантичні структури. Обстоював цю лінію твердо і послідовно. Програма партнерства з НАТО, Мадридська хартія – ці важливі міжнародні документи позначені професійною і патріотичною рукою Б. Тарасюка. Під час переговорів з Прімаковим він мав мужність переконувати російського прем'єра, що Росія повинна перестати вбачати в НАТО свого ворога. Б. Тарасюк докладав зусиль, щоб офіційно демаркувати кордон між Україною і Росією, тобто територіяльно розмежувати, нарешті, дві сусідні держави. Москва цього вперто не хоче, однак міністер Тарасюк не мав у цій справі підтримки і з боку свого Президента. Л. Кучма на словах запевняв, що зовнішня політика України не буде „ні прозахідною, ні просхідною, а буде проукраїнською", але на ділі в усьому важливому догоджає Москві. Згадаймо хоч би економічний договір з Росією, згідно з яким Україна знову опиняється у „спільному економічному просторі" з Росією.

На цьому тлі діяльність Б. Тарасюка, м'яко кажучи, не збігалася з напрямком практичних зовнішньополітичних кроків Л. Кучми. Самозрозуміло, що Б. Тарасюк не належить до тих українських політиків, кому симпатизує Москва. Отже, так виглядає, що саме цей „східній чинник" зумовив повернення А. Зленка. Так думати спонукають ці слова Л. Кучми:„Необхідно знайти ефективний алгоритм роботи з Росією і бути орієнтованим на взаємовигідне співробітництво з цією країною". Гарні слова. „Ефективні алгоритми" треба справді знаходити – і у взаєминах з Росією, і з усіма іншими сусідами. Але як це здійснюватиме людина, за давнішими словами того ж Л. Кучми, „без власної думки"?

Може, Україна будує якусь особливу форму демократії, при якій самостійність міністрів – зайва річ? Чи є якась інша причина? Наприклад, стара підсовєтська звичка запобігати перед Росією? Тут А. Зленко і Л. Кучма – подібні. Того самого літа 1994 року, коли Л. Кучма нещадно критикував у „Новостях" міністра закордонних справ А. Зленка, останній у своїй статті в „Голосі України" (14 серпня 1994 р.) ділився думками про „нову" зовнішню політику незалежної української держави: „Геополітичний аспект процесу поглиблення і прискорення реінтеграції „евразійського простору", зокрема на терені колишнього СРСР, стає очевидним при з'ясуванні питання, які геостратегічні цілі ставить перед собою Росія – безперечний лідер Співдружности незалежних держав, найпотужніша постикомуністична держава. ... Стверджуючи свій статус великої держави, Росія природно розглядає геополітичний простір колишнього СРСР як сферу своїх життєво важливих інтересів...".

Мабуть, Л. Кучма тільки тепер натрапив на цю статтю А. Зленка, і вона прозвучала йому чарівною музикою...

Петро Часто

АМЕРИКА І СВІТ

Щороку до США зможуть приїхати 200 тисяч спеціялістів

ВАШІНҐТОН. – Конгрес США проголосував за збільшення числа віз для чужинських спеціялістів до 600 тисяч на три роки (по 200 тисяч віз на рік). Віза H-1B дає право працювати в США впродовж шести років. Водночас плата за візу збільшена з 500 до тисячі долярів з метою отримання додаткових коштів на освітні програми і підвищення кваліфікації американських спеціялістів. Не прийнято проєкт амнестії нелеґальних еміґрантів з Південної Америки.

Починає ущухати неспокій на Близькому Сході

ЄРУСАЛИМ. – Ізраїльтяни і палестинці з недовір'ям почали припиняти взаємні конфронтації, хоч цілий ряд прибулих дипломатів наполегливо переконували в тому обидві сторони. Це вперше за 12 днів почали втихомирюватися вуличні пристрасті войовничих палестинців і ізраїльських вояків. У Вашінґтоні Президент Билл Клінтон відмовився від думки про вершинну зустріч сторін і зосередив свою увагу на окремих діялогах з ізраїльським прем'єр-міністром Єгудом Бараком і головою Палестинської самоуправи Ясіром Арафатом. Як відомо, останнім часом взаємини між Ізраїлем і Палестинською автономією різко загострились. Пік цього загострення припадає на кінець минулого тижня, коли палестинці розгромили ізраїльську святиню – гробницю Йосифа в Неблусі.

ЕС зняв з Юґославії економічні санкції

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европейський Союз оголосив про зняття з Юґославії економічних санкцій і має намір прислати до Белґраду комісію, яка визначить потреби країни у зовнішній допомозі. Крім того, Еврокомісія ухвалила рішення про надання термінової допомоги Юґославії в розмірі 2 млрд. евро. Покищо не зовсім зрозуміло, пише „La Tribune", яким чином це рішення ЕС координується з попереднім рішенням про те, що балканським державам буде надано в 2001-2006 рр. 5.5 млрд. евро, в тому числі і Юґославії.

Зміна президента США не вплине на політику щодо України

КИЇВ. – Політика Сполучених Штатів стосовно України не зміниться – незалежно від того, хто стане наступним президентом США. Це запевнення висловив минулого тижня Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Стівен Пайфер на зустрічі з Головою Верховної Ради України Іваном Плющем. С.Пайфер зазначив, що така його думка базується на тому, що обидва кандидати в президенти (Джордж Буш- молодший та Альберт Ґор) "однозначно заявляють про важливу ролю України". За словами посла, Україна є "експортером стабільности" в Центральну Европу, зокрема на Балкани і Придністров'я.

Конгрес США проти допомоги для Росії

ВАШІНҐТОН. – Комітет з міжнародних взаємин Палати Представників конгресу США одностайно підтримав резолюцію, що закликає адміністрацію Билла Клінтона припинити надання Росії будь-якої допомоги і перешкодити її вступові до Світової організації торгівлі, доки Москва не звільнить американського громадянина Едмонда Повпа, затриманого в квітні російськими спецслужбами та звинуваченого у шпигунстві.

Відбулося засідання форуму Інституту Схід-Захід „ЕС-Україна"

СТОКГОЛЬМ, Швеція. – У столиці Швеції відбулось засідання Форуму Інституту Схід-Захід "ЕС - Україна", на якому було обговорено хід реформ та шляхи активізації взаємин між Евросоюзом та Україною. Форум відбувся за кілька місяців до початку головування цієї країни в ЕС, отже, його підсумки сприятимуть формуванню конкретних і актуальних рекомендацій до робочого пляну стратегії ЕС щодо України, який саме зараз розробляється. Обговорювано питання европейської інтеґрації України , зокрема можливости надання додаткового позитивного імпульсу співробітництву між Україною та ЕС під час головування Швеції в Евросоюзі.

„Ейр Франс" оскаржує „Контінентал Ейрлайнс"

ПАРИЖ. – Компанія "Ейр Франс" подала позов у суд на американську "Контінентал Ейрлайнс", звинувативши її у причетності до катастрофи надзвукового пасажирського літака "Конкорд" поблизу Парижу. Під час розслідування катастрофи, внаслідок якої загинуло 113 осіб, на злітній смузі було виявлено металеву деталь, яка, на думку експертів, спричинила пошкодження однієї з шин "Конкорда", що й стало причиною лиха. Встановлено, що це деталь від літака ДС-10 компанії "Контінентал Ейрлайнс", який піднявся в повітря незадовго до "Конкорда".

Канцлер Німеччини не сумнівається

СТРАСБУРҐ, Німеччина. – "Немає сумнівів, що юґослави в ході виборів висловилися за демократичні перетворення ", – заявив канцлер Німеччини Ґергард Шродер. На його думку, опозиція здобула "тріюмфальну перемогу" вже в першому турі. Канцлер Німеччини підкреслив, що необхідно зробити все можливе, щоб не допустити насильства.

України бере участь в конгресі архівів

СЕВІЛЬЯ, Еспанія. – Тут завершився XIV Міжнародний конґрес архівів, в якому взяли участь 3 тисячі архівістів з більшости країн світу. Україну представляла делеґація на чолі з головою Державного комітету архівів Р. Пирогом. Темою конгресу було: "Архіви нового тисячоліття".

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу - відповідно $40.00 і $25.00. В Україну, Европу й Австралію $50 (авіапоштою - $160, в Австралію - $175). За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Дописи, підписані авторами, не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка - Павло Стокотельний; Реклама - Марія Осціславська; Адміністратор - Володимир Гончарик.

Будьмо причетні до майбутнього країни

Наближається час виборів нового президента Сполучених Штатів Америки, суспільство вступило в останній, визначальний і тому найгостріший етап передвиборчої боротьби за Білий Дім між демократом – нинішнім віцепрезидентом Алом Ґором і губернатором Тексасу республіканцем Джорджем Бушем молодшим. У висліді цьогорічних виборів на зміну Биллові Клінтонові прийде новий Президент країни. Як відомо, американський закон дозволяє бути обраним на цей пост тільки два рази.

Вибори – це одна з найважливіших практик демократії, політичної форми народовладдя, котра побудована на визнанні того, що народ є джерелом влади, право на котру передає ним обраним представникам і керівникам держави під час виборів. У кожній державі правила виборів найвищої влади є зформульовані відповідно до потреб даної країни. В Америці правила виборів – це один з найскладніших розділів у Конституції, де виразно сказано, що кожних чотири роки в першому тижні листопада громадяни вибирають Президента. Вибори є загальними і таємними, але не безпосередніми, бо переможцем у президентських виборах стає тільки той, кого виберуть електори, а їх є точно визначене число.

Політична система Сполучених Штатів Америки базується в основному на двох головних партіях – Демократичній і Республіканській. Обидві намагаються представити своїх кандидатів в позитивному світлі і якнайширшому загалові виборців. Роблять це, вдаючись до різних передвиборчих механізмів - засобів масової інформації, реклям, особистих зустрічей з виборцями та публічних дебатів-дискусій. Все це робиться виключно з однією метою – здобути голоси виборців, а з тим і перемогу.

Одним із важливіших і найбільш цікавих механізмів виборчої кампанії в США є дебати-дискусії – обмін думками кандидатів на цей найвищий пост в країні. В американській політиці, майже від самих початків її існування, цей публічний обмін думками завжди відігравав важливу ролю, а безпосередня присутність виборців давала змогу кандидатам орієнтуватися у настроях окремих округ в тому чи іншому питанні. Дебати давали і дають можливість виборцям пізнати даного кандидата не тільки зі способу його вислову, реакції на закиди суперника чи зовнішної постави і поведінки. Час і розвиток інформаційної техніки змінили форму дебатів, одначе не змінився їх вплив на виборців, які, слухаючи кандидатів, кристалізують свої думки.

Цьогорічні перші зі запланованих трьох передвиборчих прямих телевізійних дебатів між віцепрезидентом Алом Ґором і губернатором Джорджем Бушом мол., кандидатом Республіканської партії, та між їхніми партнерами – демократом, сенатором Джовом Ліберманом і республіканцем Ричардом Чейні, дали для мільйонів американців можливість ближче приглянутися до кандидатів та об'єктивніше оцінити їх.

До виборів залишилось всього 24 дні, і наступні два заплановані дебати дадуть змогу ще більшій кількості виборців ознайомитись з кандидатами, їхніми програмами та обіцянками. Кожний, хто має право голосувати, вповні повинен використати цей один з найважливіших процесів демократії – право вільного вибору та віддати свій голос за свого обранця і таким способом стати причетним до майбутнього країни. Кожний голос є вагомим у демократичному виборчому процесі.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про президентів і кандидатів

Хочемо цього чи ні – ми усі, що живемо на землі Вашінґтона, мусимо в якийсь спосіб відчувати близькі вибори президента країни та брати у них участь нашими судженнями і емоціями, слухаючи дискусії кандидатів, які подає телебачення, чи читаючи щоденно про них в американській пресі.

Не бракує також дискусій на тему майбутнього президента таки у нашій спільноті, одначе, як завжди, думки поділені, а з тим і симпатії та настрої. За кого голосувати, хто прихильніше буде наставлений до українських проблем? Від кого можна сподіватися для нас помочі? Ось запитання, що тепер дуже і дуже актуальні серед нашої громади, зокрема у розмовах. На жаль, бачимо, що тим разом українська громада, яка зовсім не є меншою, як була раніше, якось мало активна на виборчому полі – не чуємо і не читаємо про яку-небудь пропаганду на користь одного чи другого кандидата. Десь-не-десь чуємо голоси українців, членів Республіканської чи Демократичної партії, але вони такі слабі, що в загальній передвиборчій гарячці губляться. Ба, що більше, ми не завважуємо зі сторони тих передових партій, як і зі сторони кандидатів на президента, ніякого зацікавлення голосами української громади чи її настановою до виборів.

Яка цього причина? Чому раніше такі кандидати, як Ніксон чи Реґен, відвідували українські фестивалі чи інші зібрання, щоб запевнити собі наші голоси, чому ці кандидати зустрічалися із представниками нашої громади та запевняли, щиро чи нещиро, про підтримку її намагань допомогти братам в Україні?

Ось переглядаючи давні річники „Свободи", читаємо про передвиборні відвідини кандидата на заступника президента Волтера Мондейла української, активної в громаді, родини Смородських в Нью-Джерзі, про що і подаємо в теперішньому номері „Свободи", запитуючи одночасно: чи завітає А. Ґор або Дж. Буш до українців в гості? Якось не дуже можна цього надіятися, коли до виборів залишився тільки один місяць часу.

Але рівночасно чи діє принаймні один комітет українців за вибір одного або іншого кандидата, який мав би право і можливість запросити в гості кандидатів на президента чи на їхніх заступників?

Що сталося? Чому так мало цікавимося близькими виборами? Чи ми як етнічна група не маємо обов'язку брати участь у політичному житті країни, що нас прийняла і дала нам громадянство? Чи нам не важливе, яка буде настанова нового президента до України та помочі для неї?

Сьогодні добра та прихильна настанова президента США до України куди важливіша, як була давнішими роками, ми це добре усі знаємо. Але щоб вона така була, Президент США мусить відчувати нашу присутність і нашу прихильність, а тепер, у передвиборній гарячці, – також нашу підтримку. Він мусить також мати відповідну інформацію про наше існування та наші стремління. Чи дістане її Буш і Ґор?

Десять років треба було чекати, щоб Клінтон сказав українською мовою слова Шевченка: „Борітеся, поборете!". Якщо будемо ще десять років чекати на подібне від Буша чи Ґора – то таки наша вина.

О–КА

Дякуємо за привітання

Редакція „Свободи" отримала сердечні привітання з приводу 107-ої річниці від появи першого числа нашої газети від губернатора штату Іллиной Джорджа Раєна.

Губернатор Дж. Раєн підкреслює важливу ролю тижневика у згуртуванні українців в штаті Іллиной.

Щиро дякуємо за теплі привітання і побажання на майбутнє.

На фото зліва: губернатор штату Іллиной Джордж Раєн.

Читайте в наступному числі „Свободи":
о. Роман Ганкевич „Ожив собор Зарваницької Матері Божої"
д-р Анатолій Лисий „Збери нас, соборе!"

Уточнення

В статті „Український музей відкрив осінній сезон" („Свобода", 6 жовтня) „друкарський чортик" вкрався у дату народження Любови Дражевської, яка має бути – 1910-ій рік. Просимо вибачення.

ІНТЕРВ'Ю „СВОБОДИ"

До Канади – через північний полюс

Сергій Гордієнко

Саме таке завдання поставив перед собою українець з Дніпропетровського Сергій Гордієнко. Свою подорож він планує розпочати у лютому 2001 року з мису Арктичний, що на Північній Землі (Росія), і завершити на острові Уорд-Гант (Канада). Лижний перехід спортсмен-одинак планує без будь-якої допомоги зовні, в екстремальних умовах (полярна ніч, температура до мінус 50 за Цельсієм, крижане бездоріжжя, повна ізоляція в умовах загрози життю, з початковим вантажом 145 кілограмів). Загальна відстань, яку цей мужній чоловік хоче подолати у надзвичайно суворих умовах, близько 2 тисяч кілометрів. Подібного не наважувався здійснити ще ніхто у світі. У найпівнічнішій точці плянети Сергій Гордієнко збирається встановити прапор України. В 1995 році разом з українським подорожником Володимиром Кулєшовим він першим встановив на північному полюсі прапор України. Потім була річна зимівля в Антарктиді, на українській полярній станції „Академік Вернадський".

З Сергієм Гордієнком зустрівся шеф-редактор журналу „Бористен" (м. Дніпропетровське), письменник Фідель Сухоніс.

– Сергію, а навіщо це все? Навіщо наражатися на смертельну небезпеку?

– За екстремальних умов найповніше розкриваються потенційні можливості людини. І не лише фізичні, а й духовні. Правдива свобода – це свобода дії. Коли ніхто не обмежує тебе, коли все залежить від тебе й лише від тебе. Окрім того, моя експедиція „Україна соло Трансполюс" – це перевірка можливостей самостійного рятування людей, котрі потрапили в екстремальну ситуацію: екіпажів суден та літаків, що зазнали катастрофи. Випробування комплектів одягу та спорядження, котрі можуть бути рекомендовані для використання людям північних професій. Медичні дослідження людського організму та психіки в граничних умовах високих широт.

– Як буде виглядати ваш день?

– На початку переходу я проходитиму за світловий день якнайбільшу відстань, оскільки почну рухатися з полярної у ночі у полярний день. Згодом, коли світловий період буде збільшуватися, я зможу маневрувати з графіком пересування. Скажімо, якщо на початках найбільш оптимально виглядає чергування 45-50 хвилин руху і 15 хвилин відпочинку, то потім я зможу бути, наприклад 4 години у дорозі й 4 години відпочивати. За таких умов можна йти і вночі. До речі, це досить зручно, оскільки стихає вітер. Ось лише куховарити довго під час переходу не доводиться. Тому буду брати харчі швидкого приготування – супи і каші в пакетах, сушене м'ясо. Приготував узвар, залив ним продукт – і їжа готова до споживання. Обов'язково входять до раціону високоенергетичні продукти – сало та шоколад. Постійно доводиться жувати чорнослив, щоб у роті було кисле середовище, котре вбиває бактерії. З цією ж метою додаю в чай лимонну кислоту. Великою проблемою є те, що майже півроку мені доведеться пити дистильовану воду, котра не має солі. Але на своєму особистому досвіді я навчився боротися з цією проблемою. Я завжди беру з собою у подорож кілька касет з улюбленою музикою. І завжди зі мною Біблія. Вона допомагає чи не найбільше для збереження духу та моральної наснаги.

– П'ять місяців суцільної самотності, лише білі ведмеді та короткі хвилини радіозв'язку. За таких умов людська психіка, очевидно, витримує колосальні навантаження. Чи не боїтеся ви неґативних наслідків, по завершенню подорожі, для своєї ментальности?

– З цим також можна боротися. Я вже говорив про позитивний вплив музики. Часом можна поговорити з самим собою. Це знімає напруження. А головне – бути готовим до подібного.

У Сергія Гордієнка є своя так би мовити, команда, котру очолює не менший ентузіяст дослідження людських можливостей, директор Фонду сприяння науковим дослідженням Валерій Богдан. Але з 290 тисяч долярів, потрібних для здійснення задуманого дніпропетровцем, на рахунку фактично – нічого. Проте Сергій вірить, що неодмінно піде через полюс до Канади.

Наш журнал „Бористен" став інформаційним спонзором майбутнього переходу.

Фідель Сухоніс

XVIII Конґрес УККА відбудеться в Чикаґо

13–15 жовтня у Чикаґо відбудеться XVIII з'їзд Українського Конґресового Комітету Америки – однієї з центральних українських громадсько-політичних організацій в Америці.

В межах XVIII з'їзду УККА в суботу, 14 жовтня, відбудеться бенкет у Чикаґо, в Марріот-готелі при Ґіґинс-вулиці. Бажаючі можуть взяти участь у цьому прийнятті, послухати виступів українських громадських діячів та американських політичних провідників і ближче познайомитися з діяльністю УККА.

Лука Костелина

Чорна книга комунізму

Уривки з книги-документу

Усе частіше в світі чуються вимоги скликання політичного суду над комунізмом як однією з найгрізніших людиноненависницьких систем в історії людства. Одним з етапів підготування такого процесу стало видання в 1997 році у Франції праці одинадцяти дослідників „Чорна книга комунізму. Злочини, терор, переслідування". Книжку вже перекладено на багато мов, видано в ряді країн. Слід сподіватися, що ця праця буде видана й в Україні, оскільки саме народ України потребує просвіти в цій важливій площині своєї історії. Але доки таке видання буде здійснене, пропонуємо шість уривків з першої частини книжки „Держава проти суспільства. Насильство, репресії і терор в Совєтському Союзі". В наступних частинах книги автори розглядають діяльність Комінтерну, аналізують дії комуністів в Еспанії, розповідають про злочини комунізму в Европі, Азії (Китай, Корея, В'єтнам, Камбоджа та ін.), у третьому світі (Південна Америка, Афганістан, Етіопія, Анголя та ін.).

1. Приборкання селян

Заворушення на селі почалися влітку 1918 року і набрали найбільшого розмаху у 1919-1920 роках, щоб досягнути кульмінації взимку 1920-1921 року. До повстань селян штовхали передовсім непосильні реквізиції і набір до Червоної армії.

„Ярославська губернія. 23 червня 1919 року. Бунт дезертирів у Петропавлівській волості ліквідовано. Родини дезертирів затримані як закладники. Коли почали розстрілювати по одному чоловікові з кожної родини, „зелені" стали виходити з лісів і здаватися. Для прикладу розстріляно 34 дезертири". Тисячі таких рапортів свідчать про нечувану жорстокість приборкання владою селянського партизанського руху, який хоч і посилювався дезертирами, у рапортах називався „куркульськими бунтами" або „бандитськими повстаннями". Найчастіше застосовувані репресії: арешт і страта закладників, обстріл і спалення сіл. Ці застосовувані наосліп і без врахування провини репресії чинилися згідно зі засадою про колективну відповідальность сільської громади.

Від 15 жовтня до 30 листопада 1918 року тільки в 12 губерніях Росії вибухли 44 бунти, в ході яких арештовано 2,320, вбито 620 і розстріляно 982 особи. Під час цих заворушень загинули 480 совєтських функціонерів, 112 членів реквізиційних загонів, ЧК і Червоної армії. У вересні 1919 року в 10 губерніях, з яких є дані, арештовано 56,050, вбито 1,826, розстріляно 2,230 осіб при втратах з совєтського боку 430 осіб.

Наприкінці 1918 року полум'я повстань охопило Україну, де реквізиції були більшими, ніж в інших місцевостях. Їх виконання означало голодну смерть тисяч сіл, виснажених впродовж року німецькою і австро-угорською окупацією. Більшовики намагалися в Україні націоналізувати усю поміщицьку власність, щоб перетворити маєтки на радянські господарства, в яких селяни були б

(Закінчення на стор. 14)

Пригадаймо ті страшні часи...

Д-р Сергій Білокінь закликає очевидців спільно записати історію терору в Україні

В НТШ я мав доповідь про масовий терор як засіб державного управління в СРСР, за темою моєї книжки, що вийшла торік у Києві. Тема виявилась близька авдиторії, де майже в кожного в родині були розстріляні, ув'язнені – жертви большевизму.

Ясна річ, у книжці я присвятив чимало уваги подіям у Галичині. Використав відомий збірник за редакцією Мілени Рудницької, новий двотомник Івана Біласа, книжку, присвячену В. Старосольському, тощо. Але зустріч в НТШ підказала те, чого ще ніхто не робив, – зіставити загальну модель, механізм державного терору, що почався у нас від приходу муравйовської орди 1918 року, спеціяльно з галицьким західноукраїнським матеріялом 1939-41 років. Чи зійдуться вони, якою мірою виявиться універсальною сама модель? Тут виникають питання.

Зайнявши Західню Україну, большевики мусили дбати про соціяльну базу. На кого вони спиралися, кого висували на керівні посади? Очевидно, це були не члени погромленої КПЗУ, мабуть, і не соціялісти. Яким вимогам повинні були відповідати большевицькі висуванці (ідеться, природно, про місцевих жителів)? До яких соціяльних верств вони належали, чи всі були українці, з ким були одружені? Що відомо про їхнє матеріяльне забезпечення від комуністів, оплату праці? Невже вони харчувалися, як усі? Невже так само лікувалися? Хто міг би рекомендувати цих людей на нову, совєтську еліту? Чи не „підводили" галичани большевицьку владу? У яких ситуаціях? Кого влада виарештувала з тих, кого спершу думала підкупити?

Натомість – із ким з самого початку в большевиків стосунки не склалися? Кого персонально і якого числа виарештували? Якщо почали „брати" в перші ж дні, хто, на вашу думку, складав списки на арешт? Консулят? Місцева аґентура? З кого вона складалася? Кажуть, ті письменники, яких у перший день війни біля львівської пошти вбила бомба, мали при собі донос зі списками – звідки це відомо? Хто ці списки бачив? Чи друкувались вони коли-небудь? Якби пощастило скласти більший список перших жертв, можна було б здогадатися, хто їх не влаштовував у першу чергу. Відігравало свою ролю і добре мешкання, меблі, якщо „гості" вирішували їх

(Закінчення на стор. 14)

XIX - XXI СВОБОДА 1893 - 2000 У ТРЬОХ СТОЛІТТЯХ

Чи завітають А. Ґор і Дж. Буш в гості до українців?

Через місяць відбудуться вибори Президента США. На жаль, активність української громади у виборах, порівняно з минулими роками, помітно зменшилася. Не так було раніше. Про це свідчить репортаж, вміщений у „Свободі" 24 травня 1980 року, уривки з якого наводимо:

„Свобода" 24 травня 1980. Віцепрезидент Мондейл відбув зустріч з українцями та іншими етнічними групами Нью-Джерзі. Вперше в історії українського поселення в ЗСА віцепрезидент цієї країни завітав до української родини. Господарем цієї гостини був український комітет за перевибір Картера і Мондейла, у співпраці з представниками польської, білоруської, словацької і російської груп. На порозі дому привітали віцепрезидента за українським звичаєм хлібом і сіллю п-во Смородські, їхня доня Оля і син їхніх приятелів Михайлик Ставничий, убрані у стилізовані українські народні одяги. З терпеливістю, питомою тільки політичним діячам, віцепрезидент Мондейл у товаристві господині знайомився із учасниками зустрічі, вислухуючи їх завваг, побажань тощо. Продіставшись через гущу людей на подвір'я, віцепрезидент Мондейл заявив, що „наша нація завдячує свою силу і багатство власне іміґрантам, які шукали пристановища і знайшли його, причаливши до нашої країни". Нав'язуючи до найбільш пекучого питання, яке турбує присутніх представників етнічних груп, віцепрезидент Мондейл пригадав, що президент Картер висловив у своїй інавґураційній промові „абсолютне зобов'язання до пошанування прав людини" в цілому світі, зокрема в СССР і країнах Східньої Европи. Він підтвердив, що людські і національні права є інтеґральною частиною американської закордонної політики, а на доказ цього вказав на санкції, включно з бойкотом Олімпійських Ігрищ в СССР, що їх приміни́в Уряд ЗСА на знак протесту проти інвазії Москви на Афганістан. Подякою за численну присутність і виявлену підтримку закінчив свою слово віцепрезидент Мондейл, на що численна українська група відгукнулась голосним „Многая літа", а дівочий пластовий ансамбль „Кобза" відспівав пісню „This Land is my Land".

Цікаво, чи завітають А. Ґор і Дж. Буш в гості до українських родин?

Ворожий голос з незабутого минулого

2 жовтня російська газета в Нью-Йорку „Новое русское слово" вмістила статтю Александра Пономаренка „Монумент посібнику Гітлера. У Львові спорудять пам'ятник ідейному вождеві дивізії СС "Галичина", читання якої породжує переконання, що автор писав її, маючи перед собою „Короткий курс історії ВКП(б)", особисто відредагований Сталіним, а основні тези запозичував з пізніших витворів сталінських послідовників.

Про спрямування статті говорить вже її назва. Далі А. Пономаренко іронізує з того, що у пресовому повідомленні Львівської обласної адміністрації проф. В. Кубійовича названо „видатним українським вченим, засновником і головним редактором енциклопедії українознавства, захисником українства", тоді як насправді, заявляє А. Пономаренко, він мав спілкування з провідниками Генерал-губернаторства і Галичини часів Гітлера Гансом Франком і Отто фон Вехтером і „ніколи не викликав підозр у нацистів". А. Пономаренко докоряє українській пресі за те, що вона пише про дивізію СС "Галичина" так, ніби сама СС не визнана у Нюрнберзі злочинною організацією, обурюється з того приводу, що дивізія воювала проти партизанів у Югославії, а у Львові – „цитаделі української демократії" – ніхто не протестує проти відкриття пам'ятника В. Кубійовичу. А. Пономаренко не може вибачити правозахисникові генералові Петру Григоренку того, що він з розумінням історичних обставин поставився до братства „колишніх есесівців" (за визначенням А. Пономаренка).

Звісно, свобода слова надає кожному можливість творити власний погляд на історію. Шкода лишень, що такі суб'єктивні витвори читають необізнані люди, котрі й справді повірять, що професор В. Кубійович мав викликати підозру у Отто фон Вехтера як замаскований агент Москви, що дивізія „Галичина" мала брататися з комуністичними загонами в Югославії, завданням яких було прилучення цієї країни до кремлівського табору, що Львів мав би вийти на мітинґи протесту проти вшанування пам'яті справді видатного громадсько-політичного діяча і вченого, професора відомих університетів, автора понад 80 наукових праць з географії та демографії.

Відомо, що певна категорія людей писала, пише і писатиме про Україну, про її історію те, що їй диктують ідеологи комуністичної доктрини, які, виметені вітром історії з Кремля, шукають нагоди до дальшого оббріхування своїх політичних супротивників і затуманювання необізнаних читачів. Тож не дивуймося ще одній публікації з давноминулої доби. Але чи варто її друкувати? І чи не варто авторові перед писанням погортати донедавна переслідувані публікації з історії України, котрі він, судячи з прізвища, зміг би прочитати донедавна переслідуваною українською мовою? І чи ця публікація не свідчить про те, що дехто й досі намагається зберегти за Москвою право диктувати, кого і як мають вшановувати українці?

Левко Хмельковський

Чверть століття діяльности Гельсінкської групи в Україні

Цього року виповнюється 25 літ з часу підписання Гельсінкської заключної угоди, яка пізніше стала відома як Організація з питань безпеки та співпраці в Европі (ОБСЕ). 1 серпня 1975 року 35 країн підписали історичну угоду, яка складається з трьох частин, відомих під назвою „кошики". Кожна частина угоди містить широке коло зобов'язань, виконання яких запевнює безпеку в Европі та сприяє розвиткові співпраці між країнами. Угода також формулює головні принципи закону про людські права.

Гельсінкська заключна угода та процес, який розпочався після підписання, тобто ретельніша увага до прав людини та критика порушень – стали факторами, які сприяли до розвалу совєтської імперії.

У кінці 70-их років українці створили Українську Гельсінкську групу. Члени цієї групи використовували норми людських прав, записані у Заключній угоді, для тиску на совєтський уряд та вимагали від нього виконання взятих на себе зобов'язань. За свою діяльність члени групи піддавалися репресіям, перебували у тюрмах та виселялися з країни. Такі відомі її члени, як Василь Стус, Юрій Литвин, Валерій Марченко, Олексій Тихий віддали своє життя у цій боротьбі.

Вячеслав Чорновіл, Левко Лук'яненко та брати Горині стали провідними членами спочатку Українського Гельсінкського Союзу, а пізніше Руху. Тепер не існує жодного сумніву в тому, що Рух став головною силою у боротьбі за незалежну і демократичну Україну. Здобуття незалежности України тісно пов'язане з Гельсінкським процесом, який відстоює права людини, право на самовизначення нації і демократію.

Важливим аспектом Гельсінкського процесу була західня, особливо американська підтримка Гельсінкських принципів. Надзвичайно важлива роля належала Гельсінкській комісії США, яка складалася із членів Конгресу. Перед нею виступали Надія Світлична, Ніна Строката, Данило Шумук, Йосип Тереля та інші. Конґресмени оголошували чисельні резолюцій, заяви та листи окремих політичних в'язнів з України, головним чином членів Гельсінкської групи і критикували заборону української католицької та автокефальної православної Церков. Члени Гельсінкської комісії негативно ставилися до русифікації та придушення української культури, заборони вільного виїзду за кордон та вільного відвідування родичів за кордоном, блькування чужоземних трансляцій по радіо та методів розв'язання проблем, пов'язаних із Чорнобилем.

Однією з конґресових резолюцій, запропонованих членами Гельсінкської Комісії, стала резолюція 1991 року, яка закликала адміністрацію США визнати незалежність України. Вирішальну ролю у захисті інтересів українців у Конґресі та на різних конференціях Гельсінкського процесу відіграли активні діячі українсько-американської громади, а також такі організації, як „Американці у боротьбі за людські права в Україні", Комітет Світового конґресу вільних українців з питань захисту людських прав. Комітет з питань захисту людських прав у Філядельфії, „Смолоскип", УККА та інші.

Після розпаду Совєтського Союзу та Югославії ОБСЕ об'єднала 55 країн, створила нові постійні структури. Україна стала активним членом ОБСЕ. Головні принципи Української держави, а саме – демократія, дотримання людських прав, захист національних меншин – збігаються із принципами Гельсінкської заключної угоди та прийнятими договорами ОБСЕ.

Від 1992 року ОБСЕ бере активну участь у політичному житті України. У 1994 році місія ОБСЕ прибула в Україну для участи у стабілізації ситуації в Криму. Ця місія була з 18-ти місій ОБСЕ в різних країнах, яка завершила свою роботу.

Від червня 1999 року бюро ОБСЕ в Києві працювало над здійсненням проєктів, спрямованих на надання Україні допомоги у прийнятті законодавства, формуванні установ та процесів, які необхідні для існування сучасного демократичного суспільства, заснованого на владі законів. Заплановані проєкти охоплюють перегляд законодавства України про права людини, питання технічного забезпечення бюра при Верховній Раді з прав людини, надання підтримки Раді Національної Безпеки України у боротьбі з торгівлею людьми, у проведенні військових, юридичних та адміністративних реформ, а також надання допомоги Верховному та Конституційному судам.

Парляментська асамблея ОБСЕ заснована у 1992 році, надає можливість парляментарям країн-членів ОБСЕ зміцнювати безпеку та поширювати співпрацю у Европі. Голова комісії з питань міжнародних відносин у Верховній Раді Ігор Осташ є одним із віцепрезидентів Парляментської асамблеї ОБСЕ.

Детальнішу інформацію про ОБСЕ можна знайти в Інтернеті за адресою: **www.osce.org**. Адреса сторінки Інтернету Гельсінкського комітету: **www.house gove/osce.**

Орест Дейчаківський,
радник Гельсінкської комісії США з питань безпеки та співпраці в Европі,
Вашінґтон

Україна осуджує торгівлю людьми

„Торгівля людьми та тероризм стали серйозною загрозою для стабільности та процвітання держав" – наголосив представник України Микола Меленевський, виступаючи в Нью-Йорку у третьому комітеті 55-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН під час розгляду питання щодо запобігання злочинности та кримінального правосуддя. Представник України поінформував присутніх про нещодавно проведену в Києві, за ініціятивою США та України, реґіональну зустріч за участю 13 держав, яка виробила практичні рекомендації, спрямовані на боротьбу з торгівлею жінками та дітьми.

Постійне представництво України при ООН

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВІСТІ СЕКРЕТАРЯ

Пряма збірка вкладок

Марта Лиско,
Головний секретар УНСоюзу

Від січня 1999 року УНС перейшов на нову комп'ютерну систему, і від того часу стало можливим ставити членів та відділи на пряму збірку вкладок, на відміну від традиційної відділової збірки. Майже відразу деякі відділи перейшли на новий спосіб, застосовуючи пряму збірку вкладок. Така зміна є не тільки вимогою забезпеченевих властей стейту Нью-Джерзі, але також нашою відповіддю на домагання членів і, отже, віддзеркалює нові течії в індустрії. Недавно уряд, переглядаючи подібні братські установи, ствердив, що всі вже є або переходять на пряму збірку вкладок. Обстеження стосувалося братських установ, котрі мають від 14,000 до 60,000 членів. Великі братські установи ще в 1970-их роках перейшли на пряму збірку вкладок, а менші не мають відповідної технології, щоб це здійснити. Правдою є, що обидва українські братські союзи не є на прямій збірці вкладок, хоч деякі члени вже платять вкладки прямо до канцелярії.

Користь цієї системи для УНС і для членства можна окреслити словами: ощадність часу і грошей.

Користь цієї системи для УНС і для членства можна окреслити словами: ощадність часу і грошей. УНС тепер посилає рахунки секретарям, секретарі – членам, члени – секретарям, а секретарі – до УНС. Було колись, що секретар і члени жили в околиці їхнього відділу. Секретар приходив регулярно до церкви чи клюбу, де збиралися члени, і вони йому платили. Тепер справа виглядає так, що більшість членів мешкають далеко від центру і від секретаря. Секретар також часто мешкає далеко або проводить половину року на Фльориді. Наші молоді члени всі фінансові трансакції здійснюють на комп'ютері, і тому вони вимагають можливости платити прямо до канцелярії або навіть електронічно.

Багато секретарів боїться, що без збірки вкладок вони втратять контакт із членством. Збирання вкладок ніколи не було і не є одинокою діяльністю відділу. Відділова діяльність дає кращі результати і зберігає ліпші контакти із членами. Час, присвячений на збірку вкладок, можна використати на приєднання членів. Винагороди за організаційну працю є більші, відділ росте у членстві, а УНС розвивається. Відділи на прямій збірці будуть діставати фонди на відділову діяльність. Дивлячися на початки нашої організації, ми ствердили, що в минулому відділи росли і розвивалися, бо вони були центром громадського життя. З опитів інших братських установ ми довідалися, що інші установи дальше продовжують відділову діяльність, котра не тільки є корисною для громади, але також сприяє організаційній ділянці.

Ми вже писали і розповідали під час зустрічі про пряму збірку вкладок від січня 1999 р. До січня 2001 року всі відділи УНС перейдуть на пряму збірку вкладок.

У пошані до минулого, з баченням майбутнього

СОЮЗ - БАТЬКО

Д-р Осип Кравченюк

(Продовження. Початок в ч. 40).

На шляху її розвитку не бракувало труднощів. Пропозиція о. Сотера Ортинського, першого українського єпископа в Америці, змінити назву „Руський Народний Союз" на „Греко-Католицький Руський Союз в Америці" викликала гострий протест великої частини його членів і привела в жовтні 1910 року до створення „нового" Руського Народного Союзу, відомого як Український Робітничий Союз (від 1918 р.) чи Український Братський Союз (від 1978 р.). Два роки пізніше у Філядельфії, Па., постав Союз українців-католиків в Америці „Провидіння", а 1914 року почала працювати „Українська Народна Поміч" в Піттсбурзі, Па., останньо в Чикаго, Ілл. Усі ці події, хоч і болючі для УНС, виявилися нешкідливими для української спільноти в Америці, бо згадані нові організації працювали і далі працюють на її користь. Попри існування трьох інших братських організацій, УНСоюз залишився найбільшою і дійсно центральною українською установою в Америці. У вересні 1914 року він змінив свою назву з „Руський Народний Союз" на „Український Народний Союз". Саме в тому році прийшла велика криза, спричинена введенням модерної системи забезпечення, і в результаті цього УНС мав великий спад членства. Тільки десять років пізніше йому пощастило досягти кількости членів до 1914 року, і вона зростала у наступні роки. Приїзд нових імігрантів після Другої світової війни був дуже корисним для Українського Народного Союзу, причому 1946–1958 роки були часом його найбільшого росту. Останні кілька років принесли спад членства УНС. Однак Український Народний Союз не втратив свого провідного становища серед українських організацій на цьому континенті і взагалі в діяспорі.

У 1901 році було вирішено приймати до УНС членів з Канади. Але щойно в 1916 році організовано в Канаді, в Торонто, Онтаріо, перший відділ УНС – ч. 49. По довшій перерві 1937 року постав другий відділ УНС – ч. 341, у Віндзорі, Онтаріо, а в наступні роки кількість відділів УНС в цій країні помітно збільшилася, особливо у західних провінціях. У вересні 1959 року відчинено в Торонто, Онт., першу канцелярію УНС на Канаду, її керівником став Богдан Зорич. Тепер у Канаді УНСоюз має 48 відділів у 5 провінціях.

Структура УНСоюзу

Організаційну структуру УНСоюзу творять відділи, їх зародком були братства, засновані при церквах в окремих місцях поселення імігрантів. Хоч кожний Відділ має свою управу, більшість праці, якщо не всю, виконують секретарі – справжні будівничі УНС. Ознайомлені з методами забезпечення, вони організовують нових членів, проводять усі фінансові трансакції з головною канцелярією і представляють УНС у всіх суспільно-культурних починах своїх громад. Для кращої координації організаційної та братської праці відділи із кількох суміжних місцевостей творять округи.

(Продовження буде).

Міжнародний фонд „Відродження" закликає до співпраці

18 жовтня, о год 1:30 по полудні, в Головній Канцелярії УНСоюзу відбудеться зустріч з директором фонду „Відродження" Євгеном Бистрицьким.

Міжнародний фонд „Відродження" (МФВ) засновано у квітні 1990 року. Тепер це одна з найбільших в Україні доброчинних фундацій, яка сприяє розбудові незалежної України. Від початку своєї діяльности фонд надав численним недержавним організаціям України, освітнім, культурним закладам, мистецьким колективам, видавництвам грантів на суму понад 55 мільйонів долярів США. Як відомо, українська діяспора надає значну допомогу різним організаціям та програмам в Україні. Це саме робить „Відродження". Було б доцільним об'єднати ці два потужні джерела.

Цій меті присвячене моє перебування в США – в Нью-Йорку, Бостоні, Нью-Джерзі, Вашінгтоні з 14 по 21 жовтня.

Тих, хто має пропозиції щодо співпраці фонду й української діяспори в Америці, просимо надсилати їх електронною поштою – **bystrytsky@irf.kiev.ua** , Інтернет: **www.irf.kiev.ua** чи заступнику директора фонду Олені Бех – **bekh@irf.kiev.ua**, або до центральної канцелярії „Відродження" у Києві за телефонами: **(044) 216-1253**, **216-2596**; факсом **(044) 216-7629**.

Євген Бистрицький,
виконавчий директор фонду „Відродження".

„Відродження" прагне охопити своєю діяльністю всі терени України, тому має представників, крім Києва, у Львові, Донецькому, Одесі, Харкові, Симферополі та Ужгороді. Про деякі з програм „Відродження" варто розповісти детальніше.

Програму „Освіта" спрямовано на боротьбу з корупцією у системі освіти в Україні, аби кращі сини й доньки України, у тому числі із сільської місцевости, могли бути справедливо оцінені на іспитах у середніх школах та вищих навчальних закладах, щоб українські викладачі та студенти мали змогу вчитися та стажуватися за кордоном, а найавторитетніші професори світу мали можливість приїздити з лекціями в Україну.

Особливу ролю відіграє **інформаційно-видавнича програма**, яка надає можливість українським видавництвам на конкурсній основі отримати кошти для публікацій. Тільки за останні два роки за конкурсом було видано „Універсали Богдана Хмельницького", твори В. Стуса, С. Павличко, Р. Шпорлюка, Ю. Кравченка, Н. Яковенко, М. Поповича, Г. Кочура, підтримано до видання близько 60 оригінальних творів українських авторів. Значної уваги приділено перекладам українською мовою творів світочів світової думки, зокрема Платона, Арістотеля, Декарта, Томи Аквінського, Канта. Фундація фінансує перекладні видання книжок найвідоміших авторів XX століття.

Програма „Жінка в суспільстві" стає на захист жінки від її дискримінації в суспільстві, посилення її ролі у прийнятті політичних рішень на місцевому, регіональному та національному рівнях, сприяє розвиткові та зміцненню мережі українських жіночих недержавних організацій.

Останні два роки пильну увагу фонд приділяє **програмам охорони здоров'я, розповсюдженню знань щодо сучасних методів плянування сім'ї**, просвітницькій роботі з питань репродуктивного здоров'я, особливо серед молоді. Серед нових ініціятив фонду – програма „Розвиток громадської політики та проєкт внесення змін до Податкового кодексу України з метою благодійництва, меценатства та спонзорства".

Нині фонд в Україні, МФВ та Інститут відкритого суспільства в Нью-Йорку пропонують американцям українського походження можливість скористатися особливою програмою спонзорства ІВС-Нью-Йорк, що забезпечує звільнення від оподаткування всіх американських благодійних внесків до України.

Таким чином, американські громадяни українського (так само, як і іншого) походження не лише мають право на податкові пільги, передбачені американським законодавством щодо благодійницьких пожертв, але й будуть мати повні звіти про результати свого благодійництва в Україні, що забезпечується високоефективною системою контролю за використанням коштів і прозорістю механізмів надання грантових коштів.

Олена Бех,
старший менеджер програмної діяльности фонду „Відродження"

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

У Чикаґо відзначено річницю Великого голоду

Впродовж багатьох років українська громада Чикаго й околиць відзначає трагічні роковини організованого Росією голоду 1933 року в Україні. Цього року відзначення відбулося 24 вересня в осередку української православної церкви св. Андрія в Блюмінґдейлі, де біля церкви стоїть пам'ятник жертвам Великого голоду. Після Панахиди духовенство, представники українських організацій та численна громада вийшли до пам'ятника з хоругвами, прапорами, квітами та вінками. Вшанування жертв голоду розпочав коротким словом голова громадського комітету Микола Міщенко. Ведуча програми Катя Марценюк, генеральний консул України д-р Б. Базилевський говорили про причини голоду. Молодь та свідки Голодомору поклали квіти та вінки до пам'ятника.

Після вшанування пам'яти жертв голоду в залі парафії заслухано доповіді українською та англійською мовою з цієї теми, переглянуто фільм „Голод-33" Олеся Янчука, який створено за новелою Василя Барки „Жовтий князь".

Олексій Коновал

Д-р А. Кіпа – професор-лавреат Мюленберґ-коледжу

Професор-лавреат д-р Альберт Кіпа.

Відзначаючи два роки тому 150-ліття існування Мюленберґ-коледжу в Аллентавні, Па, рада директорів створила нове професорське звання – професор-лавреат – на відзначення видатних заслуг у галузях педагогіки, науки та професійної діяльности. Титул професора-лавреата надаватиметься не частіше, як раз на п'ять років. Під час цьогорічної церемонії вручення дипломів студентам президент коледжу Артур Р. Тейлор проголосив д-ра Альберта Кіпу першим професором-лавреатом коледжу.

Д-р Альберт Кіпа є професором порівняльної літератури та головою департаменту мов, літератур та культур Мюленберґ-коледжу, віце-президентом Української Вільної Академії Наук (УВАН) в США, академіком АПН України та автором наукових праць в галузі східньо-західних літературних та культурних взаємин, включно з працями про Лесю Українку, Івана Франка, Павла Грабовського, Павла Зайцева, Ґете, Гауптмана і Гайне.

Прес-служба Мюленберґ-коледжу

Народилася ще одна церква

Церква св. Трійці Української Католицької Церкви в Сілвер-Спрінґу, Мериленд.

До рідкісних дерев'яних церков в Америці, в Гантері (1962), Ґлен- Спеї (1966), Барнзбурові (1968), Кергонксоні (1976), Джонсон-Сиіті (1977), Дженкінтавні (1992) і ін., долучується найновіша наша у Сілвер-Спрінґу, Мериленд, збудована у гуцульському хрестовидному стилі. Розпочалося плянування будови церкви в часі святкування Тисячоліття Хрещення України, з Божої ласки, освячення храму припадає якраз на цей рік Великого Ювілею – 2000-річчя Різдва Христового. Храм наш присвячений Святій Трійці!

Працювали над проєктом різні архітекти: Ігор Стецура, Даніел Гарт, Іриней Гарасимяк і Лариса Курилас, майстер будови Юрій Костів, який раніше будував інші церкви. Церкву нашу, щоправда, треба буде з часом остаточно викінчити, мистецьки оздобити (вставити дубову підлогу, чотири додаткові хрести на хрестовидні дахи, іконостас і головний „павук", який висітиме із середньої бані та ін.).

Наша церковна громада тут невелика, всього понад сто родин, зате працює з великою посвятою. Підростає молоде покоління. Радіємо, коли чуємо дитячі голоси, змішані з церковним співом! А спів у нас – самуїлковий, чудовий, його дуже добре провадять наші дяки Петро Круль і Мирослав Гнатишин. Запрошуємо усіх щиросердечно на великий наш празник – освячення гуцульської дерев'яної церкви у Сілвер-Спрінґу, Мд., з рук Високопреосвященнішого Митрополита Стефана Сулика – в неділю, 29 жовтня ц.р., о год. 1-ій по пол. Церква знаходиться при **16631 Vew Hampshire Ave.**, 9 миль на північ від Вашінґтонського Белтвею між дорогою 198 і Ендор ровд.

На святочний бенкет о год. 5-ій год. веч. у Holiday Inn College Park прошу зголоситися найпізніше до 12 жовтня (на телефон Лариси Фонтани: **(301) 365-2490**).

Будемо дуже вдячні за дар на Будівельний фонд, який просимо вислати на адресу: **Holy Trinity P.U. C. C., 16631 New Hampshire Ave., Silver-Springy, MD 20905.**

Священик Тарас Р. Лончина

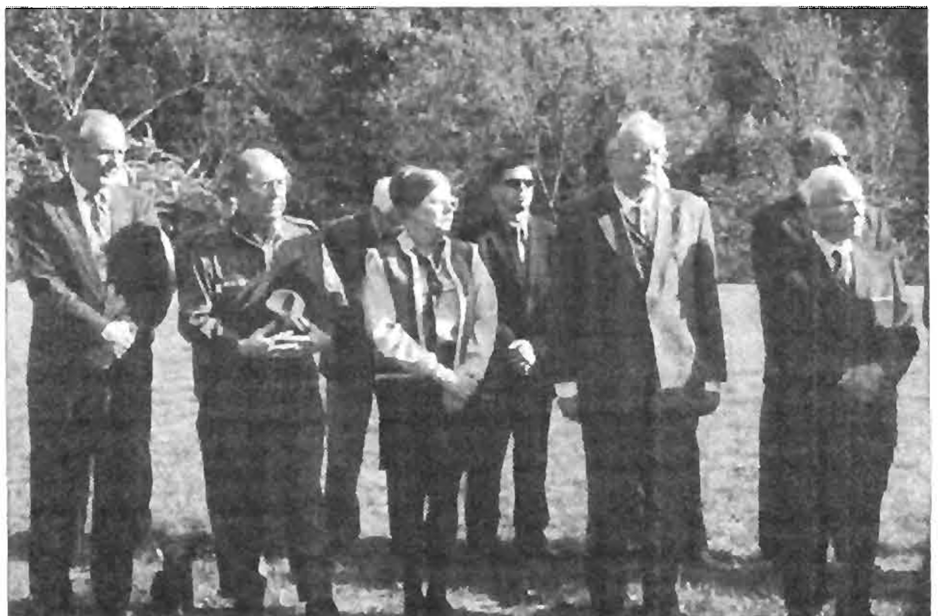
Освячення пам'ятника Ю. Старосольському

(Закінчення зі стор. 1)

вої Булави Людмила Дармограй. Як видатного члена українського громадського життя представили його гість з Києва, пл. сен. Павло Дорожинський і пл. сен. Надійка Світлична, а ст. пл. Тарас Ференцевич пригадав поетичну творчість покійного, виголосивши його поезію „Птах часу".

Повним гідности і споминів святом провадив курінний „Лісових Чортів" пл. сен. Олесь Пясецький, а від родини дякувала учасникам пл. сен. Уляна Старосольська.

Начальний Пластун Юрій Старосольський спочиває тепер спокійно під каменем, на якому викарбувані слова його найкращої пісні, що її пластуни цілого світу співають при сумних і радісних нагодах і яка стала немов другим гимном. З її співом будуть завжди згадувати того, хто створив повні змісту і оптимізму слова.

Присутні члени Пластових проводів і пластові друзі під час посвячення пам'ятника Начальному Пластунові (зліва): пл. сен. Ігор Сохан, нинішній Начальний Пластун Л. Романків, голова Головної Пластової Булави пл. сен Л. Дармограй, представник Пластової станиці в Києві пл. сен. П. Дорожинський, пл. сен. Д. Косович.

Рідні на посвяченні пам'ятника Ю. Старосольському (зліва): дочка Аня, дружина Оксана, сестра Уляна. Обряд посвячення здійснює о. Леонід Мальков.

Важливі доповіді в Оттаві

Микола Плав'юк (зліва) і посол України в Канаді Юрій Щербак.

27 липня цього року у залі українського католицького собору зібралося майже 100 людей на розмову з надзвичайним і повноважним послом України в Канаді Юрієм Щербаком та останнім президентом УНР в екзилі Миколою Плав'юком – про українську державу в дев'яту річницю проголошення її незалежности. Зустріч організували Канадське товариство приятелів України в Оттаві та Фундація ім. О. Ольжича. Були також присутні дружини доповідачів – Марія Щербак та Ярослава Плав'юк. Вечір відкрила Юлія Войчишин, голова Товариства, а голова Фундації ім. О. Ольжича д-р Іван Войчишин представив першого доповідача – амбасадора України д-ра Юрія Щербака, і подав його коротку професійну біографію.

Посол Ю. Щербак у своїй доповіді „Україна: від Декларації про суверенітет до виходу на політичну арену" висвітлив процес творення української держави. Микола Плав'юк говорив на тему: „Політична ситуація в Україні і вклад націоналістичних організацій в побудову Української держави". Зареєстрована в 1993 році як легальна громадська організація Організація Українських Націоналістів видає в Києві газету „Українське слово", журнал „Розбудова держави", створила бібліотеку ім. О. Ольжича та має своє видавництво ім. Олени Теліги. Частиною організації є Жіноче товариство ім. Олени Теліги та організація студентської молоді „Зарево". Все це спрямоване на допомогу в утвердженні державности України і відродженні української духовости.

Юлія Войчишин

Буде третій том альманаху Станіславівщини

Центральний комітет станіславівців повідомляє земляків і всіх зацікавлених читачів, що редакційна колегія „Альманаху Станіславівської землі" закінчує працю над третім томом. Редактор збірника Юрій Гаєцький розраховує на появу цього видання наприкінці січня 2000 року. Комітет Станіславівщини закликає земляків та людей доброї волі складати пожертви на друк цього збірника, щоб закінчити працю, розпочату ще в 1970-их роках. Пожертви посилати на адресу Ореста Лисинецького: **170 Locust Dr., Union, N.J. 07083-644. Тел.(908) 964-8126.**

Пресова референтура Центрального комітету станіславівців

Вчительський семінар на Союзівці

На Союзівці відбувся 16-ий вчительський семінар. Нинішнього року Український Народний Союз мав можливість оплачувати участь у ньому лише учителів – членів УНСоюзу, але спонзори фінансовою допомогою підтримали Шкільну раду у продовженні цієї традиції.

По 5 тисяч долярів зложили Українська кредитова кооператива в Нью-Йорку та Банк „Певність" з Чикаґо; по тисячі долярів дали Українська Православна кредитівка та Фундація УВУ в Нью-Йорку; 500 долярів надійшли від кредитівки в Кліфтоні, по 100 долярів – від кредитівок в Нюарку та у Ветерфілді. На Союзівку приїхали вчителі з різних куточків США та Канади.

Історію викладав професор Юрій Гаєцький. Цього року ми детально ознайомились із новітнім періодом України. Лекції професора Ореста Павліва з Канади були присвячені скарбам нашої культури. На лекціях з літератури на нас чекала велика несподіванка. Ми мали можливість послухати Миколу Французенка, того самого Миколу Вірного, який протягом тривалого часу працював керівником української секції радіо „Свобода", а також керівником українського відділу „Голос Америки". Курс лекцій з літератури продовжив д-р Євген Федоренко, який ознайомив нас зі своїм 4-томним виданням „Українське Слово". Лекції д-ра Ігоря Гурина з української мови збагатили наші знання у мовознавстві. Вчительські курси втратили б своєю неповторність без вічно молодої Стефанії Квасовської, директора школи в Пасейку, постійної адміністраторки семінару. Вчителі коронували С. Квасовську вінком з листків дуба, а також вручили всім вчителям коралі із жолудів. Листя та жолуді – символ міцности, здоров'я, витривалости, краси та молодости.

Вечорами ми мали можливість оглядати фільми з історії та культури України, які проф. Є. Федоренко привіз з України. Також і гості Союзівки приходили дивитися відеофільми про Богдана Хмельницького, Івана Мазепу, Кирила Розумовського, Запорізьку Січ, Києво-Могилянську академію. З новіших часів були фільми про УСС та проголошення самостійности України у 1991 році.

Ми мали приємність оглянути виставку картин Едварда Козака та його синів, а також прекрасну виставку керамічних виробів.

Галина Думанська

Учасники вчительського семінару на Союзівці.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

До 22 жовтня – пересувна виставка трипільської кераміки (Бавнд-Брук – 13-15, Філядельфія –20-22). Тел. **(612) 377-4031.**

◆

14 жовтня – святкування 50-річчя відділу Т-ва вояків УПА в Клівленді у Святопокровському центрі в Пармі: **6812 Broadview Rd., Parma Ohio, 44134.**

◆

14 жовтня – ювілейний бенкет з нагоди 90-ліття Українського Братського Союзу на оселі „Верховина". Тел. **(914) 856-1323.**

◆

14 жовтня – в Українському Інституті Америки (**2 East 79th St., New York**) концерт переможців третього міжнародного конкурсу піаністів у Києві. Початок о 8-ій вечора.

◆

21 жовтня – доповіді Любомира Онишкевича і Лева Чировського у НТШ в Нью-Йорку. Початок о 5-ій годині.

◆

27 жовтня – забава на Союзівці. Тел. **(914) 626-5641.**

◆

28 жовтня – зустріч з головним редактором журналу „Бористен" Фіделем Сухоносом з Дніпропетровського в залі церкви св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж. Початок о 7-ій вечора.

◆

4 листопада – святкування 50-річчя Українського лікарського товариства Північної Америки в готелі Маріот, Нью-йорк. **Тел. (888) RX-UMANA. Факс (888) 55-UMANA. E-mail: umanajubilee@aol.com**

◆

12 листопада – концерт Українського національного ансамблю танцю ім. Г. Верьовки у Леман центрі Нью-Йорку. Початок о 2-ій годині.

◆

18 листопада – з'їзд українських журналістів Канади в Торонто, у залі КУМФ: **вул. Блюр захід, 2118.** Поч. о 9-ій год. ранку. Факс для зголошень і порад: **(416) 323-3250.**

◆

19 листопада – відзначення 50-річчя Пласту в Кліфтоні, у приміщенні „Гай-скул": **333 Colfax Ave., Clifton.** Початок о 3 -ій год. по пол.

◆

27 січня 2001 року – баль дебютанток Українського лікарського товариства Північної Америки, Товариства українських інженерів, Товариства українських ветеринарів в готелі „Інтерконтиненталь" (**505 North Michigan Ave., Chicago Il**). Тел. **(773) 278-6262**.

До уваги читачів!

Оголошення в розділі „Що, де, коли?" є додатковим джерелом інформації і вміщуються в цій колонці тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклями. Тел. **(973)-292-9800, дод. 3040.**

ІСТОРІЯ І ПАМ'ЯТЬ

Спогади – це документ часу, а не вигадка

В українській пресі час від часу з'являються спомини з історії нашої еміграції. На жаль, багатьом із них в такій мірі бракує точности і об'єктивности, що вони відводять читачів від історичної правди, а не наближають до неї.

Галина Хоменко

У „Свободі", 1 жовтня 1999 року вміщено спогад „Українська 'Січ' в Німеччині". Автор Юрій Курилко пише про заснування табору ім. М. Лисенка в м. Ґановері, Німеччина, яке не відповідає дійсності. Допис Ю. Курилка починається так: ***„В травні 1945 року, втікаючи від „визволителів", ми з батьком опинилися в англійській зоні Німеччини, в м. Гановері. Нас привели до будинку, в якому мешкало з десяток хлопців-галичан. Ми з батьком були першими „східняками". Будинок називався „Січ". З кожним днем прибувало все більше українців, які не хотіли повертатися до СССР. Звідкілясь з'явилися бланки анкет. Нам сказали, що це від Швайцарського Червоного Хреста, який переймає опіку над „неповоротцями". Мій батько видавав їх і вів реєстрацію".***

Нашу родину, Миколи Хоменка, в складі 7 осіб, і цілий потяг таких родин, німці привезли на працю до Гановеру, у липні 1944 року. Поселили в Остівському таборі, пришили „ОСТ" на одязі і послали на військовий завод „Напотад". З табору ми не мали права виходити. До праці і назад ішли під конвоєм. Видали нам посвідки, які ми мусіли показувати при вході в завод. Копію цієї посвідки надсилаю до редакції.

На початку квітня 1945 року англійські війська окупували Гановер, і ми стали вільні. Невдовзі до нашого табору приїхали совєтські офіцери, пропонуючи нам їхати додому відбудовувати „родіну", а батько Сталін прощає всім і все. Вивозити на „родіну" нас будуть 20 травня. У ніч на 20 травня всі, що не хотіли повертатися на „родіну" з табору розбіглись.

У місті – повно втікачів зі Східньої Німеччини та з країн Східньої Европи, окупованих совєтами. Наша родина зупинилась у зруйнованому будинку, де не було ні світла, ні води. До нас приєдналась родина Нижників у складі 5 осіб. Другого дня ми з батьком пішли до міста шукати міську управу з надією дістати там якусь допомогу, зокрема харчі.

У міській управі випадково я зустріла двоє людей, які розмовляли українською мовою То були професор Подільський і Юрій Плавайко. Дізнавшись у якій справі я сюди прийшла, Плавайко сказав мені, що треба знайти будинок, в якому є вода і світло. Потім звернутись до німецької поліції, вона дасть дозвіл жити у цьому будинку і з цими паперами іти до міської управи, де видають харчові картки. Плавайко сказав, що вони з Подільським їдуть до будинку, де мешкають галицькі хлопці, які з цією справою добре обізнані, і коли б я мала бажання з ними поїхати, то хлопці мені допомогли б знайти будинок і дістати картки. Я згодилась.

Ідучи до будинку, де мешкали галицькі хлопці, Подільський запитав мене, з якої частини України я походжу. Я відповіла, що з Південно-Східньої. Подільський сказав: *„Ми тепер маємо соборну Україну. Я з Києва – репрезентую Центральну Україну, Плавайко – Західню Україну, а Хоменко – Південно-Східню, тільки от прізвище Хоменко треба змінити на інше українське, західнє, наприклад, Бортнянська"*. Ми підійшли до того будинку. Плавайко говорить, що хлопці дали будинку назву „Січ". Жило в ньому десь 20–25 хлопців. Подільський сказав їм, що ми маємо новину: *„Можна утворити єдиний український табір"*. Мене представив як Галину Бортнянську. Наступного дня Український комітет, тобто Подільський, Плавайко і я, зустрівся з комітетом Балтійських народів (литовці, латиші і естонці). Після зустрічі ми повернулись на „Січ", де на Плавайка чекав старший чоловік. Це був післанець від Митрополита Полікарпа з Української Автокефальної Православної Церкви. Він просив, щоб хтось з Українського комітету прийшов до нього і вписав до нашої громади священиків з родинами і самотніх, що з ним приїхали до Гановеру. Плавайко і Подільський післали мене. Я неохоче це виконувала, бо не знала, як поводитися з духовними особами, яких ніколи не бачила і в церкві ніколи не була, оскільки у совєтах всі церкви були понищені. Коли б на „Січі" був батько Ю. Курилка, то напевно б до нього звернулись у цій справі.

Ю. Курилко пише, що у когось виникла думка зайняти під табір казарми, і відразу заповнилось кілька бльоків. Табір треба було зареєструвати і дати українське ім'я. З багатьох запропонованих імен, каже він, англійці вибрали Лисенко, бо це легко вимовляти.

Коли англійські війська на початку квітня окупували Гановер і лишили при владі німецький уряд цього міста, то ніхто не мав права десь поселюватись без дозволу уряду. Хіба що колишні громадяни СССР ховались у будинках, зруйнованих бомбами. Плавайко і Подільський звернулись до англійського уряду, щоб він дозволив заснувати український табір для неповерненців на Mockern St. 27. Їм відповіли, що не тільки українці хочуть заснувати табір, а й інші національності цього хочуть. Для цього англійський уряд разом з німецьким мусять знайти і приготувати відповідні приміщення. Наприкінці червня нам сказали, що табір на Mockern Strasse 27 буде український. Ми мусимо тримати чистоту і порядок в будинках і на подвір'ї, а також дати таборові українське ім'я. Подільський сказав, що була людина, яка багато зробила для всієї України, знана на заході і сході, це – Микола Лисенко. Так уряд і записав. Оселюватись можна відразу. Наша родина в складі 7 осіб і Нижників, у складі 5 осіб, по обіді вже були мешканцями табору ім. М. Лисенка. За день чи два прийшло кілька хлопців зі „Січі" і створили таборову поліцію, яка стояла на варті 24 години на добу. Плавайко запрошував, щоб хтось один займався вселюванням мешканців табору. *„Пане Хоменко, чи могли б взяти цей обов'язок на себе? "*. Батько згодився. Плавайко тоді каже: *„Будемо кликати вас 'пане комендант"*. Так батько став комендантом табору М. Лисенка і був ним від червня 1945-го до 1947 року. Подільський комендантом не був, бо мав проблему зі здоров'ям, тому ніяких обов'язків на себе не брав, а десь в кінці 1946-го на початку 1947 року помер.

Ю. Курилко пише, що о. С. Їжик служив у греко-католицькій церкві і на ці Служби Божі ходили і православні, а пізніше православні побудували церкву в таборі, настоятелем був о. Ю. Поліщук.

На Лістер-пляці в Гановері була німецька церква (Маркус-Кірхе), в якій не відправлялись Богослуження. Митрополит Полікарп дістав дозвіл на користування цією церквою православними. Перша Служба Божа відбулася на Трійцю (Зелені свята) на початку червня 1945 року. І до 18 серпня 1946 року Служби Божі відправлялися регулярно, і настоятелем був о. Г. Антохів. Надсилаю фото зроблене коло Маркус Кірхе після Вечірні 17 серпня 1945 року. Отець С. Їжик прибув на „Січ" по Зелених святах з німецького концентраку і був у тяжкому фізичному і психічному стані. За кілька тижнів після прибуття на „Січ" почав відправляти Служби Божі у греко-католицькій церкві.

Ю. Курилко пише, що Молодіжна Християнська Асоціяція (УМСА), що проводила культурно-освітню роботу в таборі, а референтом був Янішевський.

УМСА була заснована в 1945 році. Скільки було членів, мені не відомо. Я була членом з 1945 року. Ніякої культурно-освітньої праці ця організація не провадила, існувала лише на папері. Янішевський був уже старший чоловік. Мешкав він поза табором і ніякої участи в таборовому житті не брав і не був референтом, бо в таборі більшість населення було зі Східньої України, де слово референт не вживалося. Ю. Курилко пише, що він з О. Данчуком організували шоферські курси. Був у таборі пан Міщенко, який не зміг вивезти свою родину на еміграцію. Будучи одиноким, він багато уваги

(Закінчення на стор. 14)

Українська школа табору ім. М. Лисенка в Гановері, 1946–1947 навчального року.

ЛЮДИ ДІЯСПОРИ

Життєвий візерунок, вишитий століттям

(Початок на стор. 1)

Шість років тому, напередодні столітнього ювілею Українського Народного Союзу – найбільшої масової організації української діяспори в Америці – я вперше зустрівся з довголітнім і щирим союзовцем, інж. Степаном Куропасем. Прийшов до нього додому, щоб взяти інтерв'ю для „Свободи". Саме тоді я отримав від пана Степана цінний подарунок – його книгу „Спогади з України. 60 років в Америці".

Холодного березневого дня 1927 року до Нью-Йорку прибув океанський лайнер, який привіз з Европи емігрантів-словаків. З корабля зійшла і невелика група українців, серед яких був Степан Куропась – молодий ставний хлопець, в недалекому минулому хорунжий Української Галицької Армії. Він ступив на берег без грошей, не знаючи англійської мови, маючи лише диплом Карлового університету у Празі.

Квіти – прадідові

Америка у той час переживала не кращі свої часи, насувалася депресія, невпинно зростало безробіття, дорожчало життя. У які двері не стукав С. Куропась, йому їх ніхто не відчиняв, хоча він мав професію інженера-агронома. Та знайшлися добрі люди, які називали себе союзовцями і простягли землякові руку братерської допомоги. Як тільки Степан став до праці і одержав можливість сплачувати датки, він прийшов у чикаґський 221-ий Відділ і попросив, щоб його прийняли у члени УНСоюзу, з яким зв'язав все своє життя. Тоді, з нагоди 100-ліття УНСоюзу, я попросив пана Степана розповісти про його участь в роботі УНС.

– Я можу доповісти, що за моєї безпосередньої участи у Чикаґо були створені 393, 398, 415, 423, 428, 452 відділи, а також організації Союзу в Джолієті, Іллиной, Ґері та Савт Бенді, Індіяна, Сейнт Луїсі, Мізурі, Нілсвиллі, Висконсин та в інших містах.

– Хто Куропась – для правди слів не треба ґвалтувати музу... він сорок літ Мойсеєм вів народ до рідного Союзу. ***Цікаво чи запам'ятався вам вірш, уривок з якого щойно прочитав?.***

– Цей вірш мені добре знайомий, його автор – Теодор Курпіта. Повинен сказати, що поети інколи прикрашають і перебільшують події, звичайно, з Мойсеєм мене рівняти не варто, це – гіпербола. Проте про свій скромний вклад у загальну скарбницю УНСоюзу дещо розповім. Почну з 19-ої Конвенції, на якій я був обраний головним контролером разом з адвокатом Романом Смуком і д-ром Амврозієм Кібзеєм. На тому становищі я пробув чверть віку, а після смерти головного предсідника Дмитра Галичина, коли на його місце прийшов Йосип Лисогір, я був обраний заступником предсідника і на цьому становищі залишався вісім років. Моя активність в УНСоюзі триває і досі. Тепер я є почесним членом Головного Уряду. На жаль, роки вже не дозволяють, як колись, виконувати великі доручення.

– Не тільки полум'яним словом, але і гострим пером ви спpriяли успіхові УНСоюзу. Цікаво, хто благословив вас на здобуття нової професії?

– Професійним журналістом я себе не вважаю, хоча впродовж багатьох років дописував до „Свободи" та інших видань, навіть редаґував деякий час українські газети та журнали. А що стосується мого журналістичного хрещеного батька, то ним був д-р Лука Мишуга. У 1927 році, коли я приїхав до Америки, він редаґував „Свободу". Довідавшись про мій приїзд, попросив щось написати про свій край. Я довго зволікав, бо до газети такого поважного характеру, як „Свобода" ще не дописував і, відверто кажучи, не знав, як писати. Але нарешті відважився і надіслав до редактора статтю „Як живуть українці в польській армії?" Д-р Мишуга згодом визнав, що відкрив у мене журналістичний талант і всіляко заохочував писати. Так я став кореспондентом „Свободи". Пригадався один кумедний випадок. До 40-річчя УНСоюзу редакція „Свободи" готувала ювілейну книгу. Послав і я репортаж, який сподобався редакторові і він вислав мені чека на 10 долярів. Я так втішився таким признанням, що навіть чек згубив, та про це нікому не казав. Викликає мене редактор і каже, що його банковий стейтмент вказує 10 долярів надвишку. Я признався і дістав новий чек.

– Довголітні читачі „Свободи" з приємністю згадують вашу „Чикаґзьку хроніку". Що можете сказати про неї?

Дійсно, була така рубрика в газеті, яку я вів протягом 25-ти років. Вона з'являлась двічі на місяць. Це були цікаві добірки інформацій про громадсько-політичне та релігійне життя української громади одного з найбільших міст Америки, однієї з головних скель, на яких побудовано УНСоюз.

– Ще одне запитання стосується людини, що пішла вашою дорогою в справі служіння УНСоюзові...

– Маєте на увазі мого сина Мирона?

– Саме його – доктора Мирона Куропася.

– Мені, як самі розумієте, не зовсім зручно говорити про нього, адже я батько його, в цьому випадку важко бути об'єктивним. Та все ж змушений визнати, що вся родина гордиться ним, і найперше за те, що він вірно служить нашій спільній справі, а саме – УНСоюзові. Досить сказати, що Мирон мав честь бути заступником предсідника Союзу. Наукова праця сина пов'язана з докладним вивченням історичного шляху найбільш масової організації американських українців, якою є наш Союз. Докторська дисертація Мирона була присвячена темі: „Українське поселення у ЗСА", над якою він працював кілька років в архівах та бібліотеках Америки. А ще він є автором двох цікавих книжок „Саґа про Україну" та „Українці у ЗСА". На американському політичному форумі Мирон знаний як республіканець, він був спеціяльним асистентом президента Форда з етнічних справ. Моя дружина Антоніна Куропась – була провідною діячкою Українського Золотого Хреста, чималий вклад у загальну справу вносять дочка Віра та її діти Христина, Катя і Тамара, які належать до Пласту. Вся наша родина належить до 423 Відділу ім. полковника Є. Коновальця.

Рішенням спеціяльного Комітету при українській католицькій парафії св. Йосифа в Чикаґо родині Куропасів присвоєно почесне звання „Українська родина року". На її честь відбулося урочисте прийняття, на якому голова комітету Володимир Ґавалюх висловив таку думку:

– Родина Куропасів є сьогодні однією із визначних українських родин в Америці, їхній вклад у життя громади є величезний.

Друга наша зустріч передувала століттю самого Степана Куропася. Зайшла мова про прожиті роки і пан Степан згадав своє рідне село Селиськи біля Перемишля. Потім була Перемиська гімназія, яка відкрила юнакові дорогу до Карлового університету в Празі.

У бесіді не можна обминути питання про найстарішу у світі українську газету „Свобода".

– Я з нетерпінням очікую кожне число рідного мені часопису,– сказав пан Степан. – Шкодую, що газета не є зараз щоденною, однак

Правнук поздоровляє прадіда. Праворуч від С. Куропася – Володимир Сохан

прийшли нові люди і оживили її, вона стала цікавою. Вважаю, що кожен українець мусить стати її передплатником.

Такий він, вишитий червоними і чорними нитками, життєвий візерунок сторічного Степана Куропася.

***

1 жовтня, коли інженерові Степанові Куропасю сповнилося 100 років, в Українському культурному осередку Чикаґо відбулася урочиста імпреза, в якій взяли участь понад 200 чоловік. Серед присутніх були гості з Нью-Йорку, Нью-Джерзі, Міннеаполісу, Бостону, Філядельфії та інших місць країни.

У точно визначний час у супроводі родини до залі вступив ювілят. Всі учасники свята підвелися зі своїх місць і довго під склепіннями помешкання лунали гучні оплески.

Честь ведення ювілейного вечора випала на долю відомого громадського діяча діяспори президента дирекції Української федеральної Кооперативної каси „Самопоміч" Михайла Р. Коса. Владика Інокентій проказав молитву, згадав добрим словом ювілята, відзначивши його заслуги перед українським народом. Про великий життєвий шлях ювіляра говорив його довголітній приятель д-р Богдан Шебунчак. Його розповідь доповнив Володимир Сохан – багатолітній головний секретар, почесний член Головного Уряду УНСоюзу.

До слова було запрошено Олеся Процюка – голову управи Організації Державного Відродження України, який відзначив великі заслуги С. Куропася, як заснував цю організацію і впродовж багатьох років робить багато корисного для України. За великі особисті заслуги С. Куропась обраний почесним головою ОДВУ.

Президент Української федеральної кооперативної каси „Самопоміч" Богдан Ватраль тепло привітав ювіляра і побажав йому міцного здоров'я і бадьорого духу. Відома українська поетеса Олександра Мудра прочитала вірші, які присвятила йому.

Від родини Куропасів виступив онук довгожителя – Стефко Куропась, перший заступник предсідника УНС. Він сердечно подякував присутнім, а також керівникам організацій та особам, які надіслали вітальні адреси.

Серед них Президент США Билл Клінтон, кандидат на президентську посаду Дж. Буш мол., Генеральне консульство України в Чикаго, сенатор Володимир Дудич, Управа Золотого Хреста, Українського інституту модерного мистецтва, родина Павла Пундія та ін.

Урочистий вечір надовго запам'ятається не тільки ювіляру, але і всім його учасникам. Людина народжується для того, щоб робити добро, і саме цьому присвятив все своє життя патріярх Українського Народного Союзу Степан Куропась.

Чикаґо

УКРАЇНА І СВІТ

НТШ у Европі звітує про свою працю

9 вересня цього року у Сарселі відбулися XVI звичайні загальні збори НТШ в Европі, у яких взяли участь 19 присутніх з правом голосу, а 33 інші члени надіслали свої повноваження. Зборами провадила президія: єпископ Михаїл Гринчишин (голова) і проф. д-р Віктор Коптілов (секретар). Звіт про адміністративно-організаційну, наукову та видавничу діяльність НТШ в Европі та про працю редакції „Енциклопедії сучасної України" подав голова НТШЕ проф. д-р Аркадій Жуковський.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Европі налічує 84 члени. Найбільша кількість їх є у Франції (36) і в Німеччині (23). Проте, як і в попередній каденції, були труднощі при доборі нових кандидатів в члени – через відсутність сталого принципу прийняття нових дійсних членів і членів-кореспондентів, а також через те, що одні секції не мали дирекції, а інші знаходилися у стані трансформації. Щойно на загальних зборах Історично-філософічної секції 20 травня ц. р. її поділено на дві: Історично-філософічну очолив проф. Тарас Гунчак, а секцію суспільних наук – д-р Марта Бабич-Трофименко. Усамостійнився осередок НТШ у Польщі, він тепер організаційно знаходиться у безпосередніх зв'язках з НТШ у Львові.

У рамках енциклопедичного проєкту НТШЕ готувало матеріяли до „Енциклопедії сучасної України". Спочатку вона мала охоплювати лише період незалежної України, але згодом концепція змінилася, вона поширилася на все XX століття, що привело до збільшення числа томів.

Щойно з'явився другий 1020-сторінковий том вибраних творів Володимира Кубійовича „Мемуари, роздуми, публіцистика". Упорядкував цей том проф. Олег Шаблій. Видано підготовлений проф. А. Жуковським „Нарис історії Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі". НТШЕ сприяло виданню франкомовних довідників „Коротка історія України" (Париж, 1997) і „Франція та Україна" (Париж, 1998). Обидві праці підготував А. Жуковський, останню – при співпраці посла України у Франції А. Зленка. У франкомовній антології „Европейська літературна спадщина" заходами НТШЕ вміщено статті про творчість Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, а також вибрані переклади творів цих письменників. Осередок НТШ у Мюнхені видав розвідку проф. д-ра Юрія Бойка-Блохина „Великий клясик української літератури П. О. Куліш" (Мюнхен–Чернівці, 1997), НТШЕ сприяло також виданню монументальних публікацій „Архів коша Нової Запорізької Січі", т. I (Київ, 1998) та „Альбомів Де ля Фліза" у двох томах (Київ, 1997–1999).

Европейське НТШ розгорнуло плідну співпрацю з французькими україністами. Зокрема, у Бюлетені Французької Асоціяції українських студій систематично публікуються повідомлення про важливі наукові події та видання з ділянки франко-українських зв'язків.

Спільно з Українським Вільним Університетом у Мюнхені готується монографія про одного з мучеників Української Церкви – о. Петра Вергуна. Наприкінці березня 2000 р. в Мюнхені УВУ разом із єпископом Михаїлом Гринчишином організували в Мюнхені конференцію на тему „Майбутність українських наукових установ в Европейському Союзі", в якій брало участь і НТШЕ.

У 1997–2000 роках Олег та Віра Яценки майже завершили комп'ютеризацію бібліотеки в Сарселі. Комп'ютерний каталог налічує 26,383 позиції. Цей проєкт було виконано завдяки фінансовій допомозі Фонду „Відродження" і Канадського Інституту Українських Студій.

Адвокат Стефан Дуніковський у своєму звіті висвітлив проблему власности Сарсельської посілости. Посілість було передано до розпорядження НТШ, але власником її залишається Українська Суспільна Опіка у Франції. На сьогодні є три можливості, кожна з яких має забезпечити продовження діяльности НТШ на місці:

– подарування посілости українській державі для НАНУ за посередництвом амбасади, з якою НТШ і Українська Суспільна Опіка у Франції повинні устійнити умови передання;

– передання посілости в розпорядження Львівської Богословської Академії. Йдеться про заснування закордонної філії академії для уможливлення приїзду у Францію її студентів чи професорів, за що НТШ повинно отримати компенсацію;

– передання майна для вжитку Світовій Раді НТШ, при спонзоруванні НТШ у США.

Докладний фінансовий звіт подала мгр. Ірина Попович. Зі звітом Контрольної комісії виступив мґр. Микола Колгут. Відбулося докладне обговорення всіх звітів.

Загальні збори вибрали нові керівні органи у такому складі: голова – проф. д-р Аркадій Жуковський, перший заступник голови – проф. д-р Володимир Косик, другий заступник голови – проф. д-р Віктор Коптілов, секретар – мґр. Ірина Попович, скарбник – адвокат Стефан Дуніковський, о. д-р Августин Баб'як, проф. д-р Микола Шафовал, д-р Володимир Попович, мгр. Володимир Бойчук. Контрольна комісія: голова – інж. Володимир Малинович; члени – мґр. Йосиф Лесів, адвокат Ніна Микитенко.

Пресове бюро НТШЕ

ВІДЛУННЯ ПЛАСТОВОГО ЛІТА

Через 70 років – знову у Левурді

Літнє таборування у місцях, тісно пов'язаних з історією Самбірської станиці Пласту, що на Львівщині, стає доброю традицією осередку. Минулого року це був Розлуч. У 1999 році минуло 55 років з часу, як у цьому мальовничому карпатському селі відбувся останній перед вимушеною еміґрацією табір пластунів. Поряд з львів'янами його організаторами у тому далекому 1944-му були й члени самбірського ВСУМу (Пласту). Цього ж року літній табір було вирішено провести в урочищі Левурда, що неподалік с. Стрільбичі Старосамбірського району. В околицях села у 1930 році самбірчани розпочали будівництво пластової оселі. Та задум не вдалося здійснити через заборону Пласту 26 вересня того ж таки року. Отож пластуни повернулися туди через 70 років.

До участи у таборі, який цього разу мав статус окружного, окрім самбірчан, зголосилися пластуни з Рудок, Старого Самбора, а також Дрогобича, Трускавця, Стрия, Чайкович, Нового Яричева. Окрім інструктажів з картографії, першої допомоги, самозарадности, мандрівництва, табірництва тощо, занять з акторства та психології, бесід на духовні теми, виховну програму було доповнено спортивними змаганнями і фестивалем „Пісенний зорепад", організованим, як і в минулому році, самбірчанином Олексієм Микиткою та Іриною Кухар з Трускавця. А перемогу у цьому творчому змаганні здобула теж самбірчанка Наталія Цимбрило.

Доброму проведенню програми табору слід завдячувати двом десяткам виховників та інструкторів, які репрезентували пластові осередки Львівщини і, передовсім, таборовому бунчужному – станичному Самбірського Пласту Миколі Шийкові.

Відрадно, що пластова організація викликає все більше зацікавлення органів державної влади різних рівнів. Скажімо, цьогорічний обласний пластовий табір так і не став би дійсністю, якщо б цій справі активно не сприяв начальник обласного управління в справах сім'ї та молоді Ярослав Кашуба.

Допоміг в організації табору і наш краянин, знаний меценат з Денверу (штат Кольорадо, США) Іван Стебельський. Чудово розуміючи важливість справи виховання нині молоді на засадах вірності Богові та Україні, він допомагає власними коштами багатьом пластовим осередкам області.

Юрій Леськів,
комендант табору

Учасники табору „Левурда-2000", околиці с. Стрільбичі (Львівщина).

Збір потерпілих від інфляції

21 жовтня в київському готелі „Турист" Народна партія вкладників та соціяльного захисту скликає Міжнародну конференцію „Повернути наші вклади". Бажаючих взяти участь у ній просимо звертатися за адресою **02121, м. Київ, пр. Бажана, буд. 9, пом.98.** Тел.: **(044) 560-00-95.**

Владислав Кривобоков, *голова Народної партії вкладників та соціяльного захисту,* **Василь Цинко,** *голова Всеукраїнської спілки ошуканих вкладників та акціонерів України*

Лемківська Ватра – 2000 в Ждині

Стефан Гованський

Триденне свято лемківської культури „XVIII Лемківська Ватра" відбулося 21-23 липня цього року в Ждині на Лемківщині і проходило під патронатом президентів Польщі – Александра Квасневського і України – Леоніда Кучми. Воно збіглось також з 10-літтям Об'єднання лемків у Польщі.

Вже в четвер ввечорі, 20 липня, після закінчення засідання Світової Федерації лемківських українських об'єднань, на ватряному полі можна було чути голоси молоді, котра від самого ранку прибувала до Ждині, щоб зайняти кращі місця для своїх наметів. В п'ятницю – традиційне ватряне „огниско" запалили староста Ватри Петро Чухта і голова Об'єднання лемків у Польщі Александер Маслей. Народна хорова капеля „Лемковина" зі Львова, під художнім керівництвом Володимира Льорчака розпочала концертну програму. Її продовжив народний аматорський ансамбль лемківської пісні „Яворина" з Чорткова і народна духова оркестра зі Самбора,

Голова Об'єднання Лемків в Польщі Александер Маслей, міністер Польщі Марек Дукачевський і заступник голови Організації оборони Лемківщини в Америці Стефан Гованський покладають квіти до пам'ятника, встановленого на відзначення 50-ої річниці Акції „Вісла".

Гості з діяспори разом зі священиками після Служби Божої.

народний ансамбль пісні і танцю „Лемківська студентка", фолкльорний ансамбль з Калуша „Терки", хор студентів з університету А. Міцкевича в Познані – „Матійок" і дитячий ансамбль народного танцю – „Черемош" з Венгожева. По обіді – черговий концерт під назвою „Команиця", чарують глядачів своїми талантами народна аматорська чоловіча хорова капеля „Сурма" з Івано-Франківська, фолкльорний ансамбль „Смерека", народний ансамбль „Лемківські джерела" та фолкльорна група „Серенча" з Горлиць. Під вечір біля сцени відбувся конкурс „в різанні дров",

(Закінчення на стор. 16)

Допомогли хворим Сальвадору

Коли в Українській євангельській церкві в Юніон, Н.Дж. з'явився заклик до участи в медичній допомозі бідним мешканцям південноамериканської країни Сальвадор, скрині для пожертв швидко заповнили вітаміни, ліки, медичне знаряддя. Організаторами акції стали медична сестра Міріям Деберні і столяр Габріель Дарчук, які виїхали до Сальвадору з групою американських лікарів. Впродовж двох тижнів у Сальвадорі діяли клінічні пункти, у яких дістали медичну допомогу сотні бідних людей, переважно дітей.

Тимчасова клініка у Сальвадорі.

Міріям Деберні (праворуч) перед виїздом до Сальвадору з членами церкви Володимиром і Ніною Хінець.

Дівчата Юлія Прокопович (зліва) і Ракель Джін'єр закликають до пожертв

Столяр Габріель Дарчук (перший справа) у Сальвадорі став помічником лікаря.

ЗВІДУСІЛЬ

Оновляють Український бульвар у Москві

Влада Москви вирішила провести реконструкцію Українського бульвару російської столиці. Незабаром невеличка площа на Українському бульварі стане місцем масового відпочинку. Його прикрашатимуть скульптури та фонтани. Архітектори з Московської організації "Міськміст" повідомили, що при вході на бульвар буде споруджено арку. За нею на гранітному постаменті встановлять погруддя Лесі Українки. На бульварі також з"явиться ставок, скульптурна композиція під назвою "Співдружність". Три жіночі постаті з бронзи, котрі немовби завмерли у танку, символізуватимуть три слов'янські країни Білорусь, Україну та Росію.

Тисячі жертв від залишених протипіхотних мін

Більш як 250 тисяч осіб загинуло за останні два роки на Півдні Африки, підірвавшись на протипіхотних мінах. Найбільше жертв припадає на Анголю й Демократичну Республіку Конго. Ці дані оприлюднено за підсумками триваючої в Луанді регіональної конференції "Підтримка потерпілим від мін". Учасники зустрічі відзначали, що шкоду, заподіяну мінами, можна порівняти з гуманітарною катастрофою.

Вірус пов'язаний з надмірною вагою

Дослідники при Висконсинському університеті у Медісоні ствердили, що миші і кури, заражені звичайним людським еденовірусом-36, набирають швидше вагу, як незаражені тварини. У своїх дослідах вони знайшли, що той самий вірус є значно поширенішим серед осіб надмірної ваги. Це дозволяє припускати, що сам вірус може також спричинювати надмірну вагу в людей.

Араби прагнуть консолідації

Генеральний секретар Ліги арабських держав Ісмат Абдель Магід назвав палестинсько-ізраїльські сутички "новою інтифадою", що має бути підтримана всіма арабами. "Ми повинні підтримати цю нову інтифаду, щоб вона принесла результати, як ми підтримали інтифаду 1987 року, що змусила ізраїльтян сісти за стіл переговорів", - заявив Абдель Магід.

В Угорщині зростає попит на український цемент

Згідно з даними Спілки цементної промисловості Угорщини, за 7 місяців цього року імпорт цементу в цю країну збільшився на 113 тисяч тонн і склав 436 тисяч тонн. При цьому, левову частку цього імпорту складає український цемент. Згідно з угорською статистикою, за згаданий період український експорт цементу в Угорщину сягнув 235 тисяч тонн.

Захистимо церкву в Словаччині

Хочу висловити свій протест проти утискування нашої Церкви в Польщі (йдеться про справу священиків) та ліквідації Української Церкви в Словацькій Республіці за декретом церковної влади Словаччини про обов'язкове запровадження Літургії словацькою мовою в 260 греко-католицьких парафіях Пряшівщини і Кошиць.

В цій справі повинні піднести голос проводи наших церков, всі науковї і політичні організації. На терені Словаччини є українська амбасада, яка теж повинна стати до оборони русинів-українців від денаціоналізації.

А. Кобаса, лемко,
Вільямставн, Н. Дж.

Спогади – це документ часу...

(Закінчення зі стор. 10)

віддавав молоді. Коли організувалась початкова школа, він звернувся до батька з тим, щоб організувати щось для старшої молоді. І вирішили створити автошколу. Звернулися до німецького уряду, щоб дістати програму для автошколи (правила їзди автом), бо екзамени їзди автом мали приймати німецькі інспектори. Механік Радіон організував майстерню, в якій студенти вивчали будову мотора, ремонт і т. д. Радіон взяв собі кілька помічників, які вчили студентів їздити автом. Я була в першій групі, яка здавала екзамен німецьким інспекторам. Копію свідоцтва про закінчення цієї автошколи надсилаю вам.

Ю. Курилко пише, що професор М. Рябокінь заснував гімназію і відкрилась початкова школа, директором якої був М. Данчук.

У кінці липня 1945 року зайшов до батька середнього віку чоловік (прізвище вже точно не пам'ятаю, здається, Ященко) і сказав, що він представляє американську УМСА. Асоціяція хоче допомогти дітям у таборах, а тому потрібні списки цих дітей. Таких списків батько не мав. Я і пані Юрченко зайнялися цією справою, і в таборі було понад 200 дітей цього віку. Ященко, діставши ці списки дітей, сказав, що це буде велика початкова школа. Батько приготував приміщення для школи і вчителів, а німці забезпечили шкільним приладдям. Тетяна Іванівна (прізвище не пам'ятаю) стала завідуючою школи і укомплектувала школу вчителями. Я вчила першу клясу і вчителювала в цій школі до кінця 1947–1948 навчального року, а в кінці липня 1948 року виїхала до Канади. Тетяна Іванівна була на праці кілька тижнів і відійшла, а директором став Микола Карпінич (вже покійний). Його молодший син д-р Володимир Карпінич живе у Філядельфії. Після М. Карпінича директором став М. Кушляк, який живе в Канаді, в провінції Манітоба. Я працювала 3 роки в Гановерській школі, і в цей час М. Данчук не був директором школи і вчителем.

Фото з дітей і вчителів цієї школи за 1948–1949 навчальний рік, яке подав Ю. Курилко до „Свободи", не могло бути 1948–49 року навчального року.

Кількість дітей у школі була завжди майже та сама. Коли 4-та кляса відходила, то приходила перша кляса. У 1949 році влітку по закінченні 1948–49 навчального року з табору з табору коло 2000 осіб виїхало до Південної Америки і з ними М. Кушляк. Їхали родини з дітьми. Після цього кількість дітей дуже зменшилась у школі. 19 серпня 1945 року пізно вночі до табору прибула велика група людей, які походили переважно з Києва і Харкова. Була це інтелігенція - професори, вчителі, інженери і т. д. В цій групі був професор Хома Семенович Рябокінь з Харківського університету. У кінці серпня він зайшов до батька з тим, щоб відкрити гімназію для старших дітей. І пізньої осени (точної дати я не знаю) почала працювати гімназія, директором якої був проф. Х. С. Рябокінь.

Ю. Курилко пише, що таборяни демонстрували, виступаючи проти примусової депортації до СССР.

По-перше, на англійській зоні в Німеччині, а особливо в Гановері, примусової депортації не було. Отже, не було потреби демонструвати. Весною 1948 року Полікарпівська церква відзначала 15-ті роковини Великого голоду 1932–33 років в Україні. По відслуженні Панахиди по жертвах цього голоду, на яку прийшли люди з інших таборів у Гановері всі організовано колонами з відповідними транспарантами пройшли по місту і повернулися до табору. До табору приїжджали з концертами ансамблі з інших таборів і капеля бандуристів ім. Шевченка. З власними концертами виступали піяніст В. Кіпа і Євгенія Павловська, яка не була співачкою Київської опери, а була вона примадонна Харківської опери, де співав і О. Неділько.

Чому так добре знаю, як заснувався табір і різні організації в таборі? Мій батько, будучи комендантом табору, бюра свого не мав. Наша родина мала велику кімнату – це була наша кухня, їдальня, спальня, вітальня і батькове бюро. Я особисто допомагала батькові у заснуванні табору та була йому за перекладача з німецької мови, коли на це була потреба. Аж у 1946 році була створена таборова управа на чолі з комендантом і відкрито бюро таборової управи. До цього часу в таборі вже все було створено і організовано, а всі зібрання і наради відбувалися у нашій хаті.

Що спонукало мене написати до „Свободи"? Багато членів з табору ім. Лисенка ще живуть і не погоджуються з тим, що написав Ю. Курилко.

Сурей, Канада

Чорна книга...

(Закінчення зі стор. 5)

тільки найманими робітниками. На початку 1919 року в Україні діяли селянські армії, які налічували тисячі людей на чолі з такими політичними і військовими провідниками, як Симон Петлюра, Нестор Махно, Григорів і Зелений. Повстанці мали досвід збройної боротьби з німецькими окупантами.

Перші великі бунти виникли в квітні 1919 року. Тільки цього місяця в Київській, Чернігівській, Полтавській і Одеській губерніях сталися 93 селянських заворушень. Селянське військо Григорієва, яке налічувало 20 тисяч людей, 50 гармат і 700 кулеметів, захопило в квітні і травні 1919 року багато міст, зокрема Черкаси, Херсон, Миколаїв, Одесу. У них була організована автономна влада під гаслом „Уся влада – радам українського народу!". Партизани Зеленого – 20 тисяч осіб - захопили усю Київську губернію, крім більших міст. Сильний опір більшовикам, які вступали в Україну, чинили сотні менших „банд", які налічували від кількадесят до кількасот вояків. Щоб ліквідувати селянську партизанку, на початку травня 1920 року уряд призначив провідника ЧК Фелікса Дзержинського головнокомандувачем Південно-Західного фронту. За два місяці у Харкові Дзержинський організував 24 спеціяльні підрозділи сил внутрішньої безпеки – елітні, озброєні літаками, з кіннотою. Вони мали завдання приборкати селянський рух за три місяці. Насправді каральні акції в Україні тривали від літа 1920 року до осені 1922-го і поглинули десятки тисяч жертв.

(Далі буде).

Пригадаймо...

(Закінчення зі стор. 5)

„приватизувати" на свою користь. Але які були соціяльні чинники? Члени політичних партій, громадські діячі, представники якихось професій? Чи тільки матеріяльно забезпечені, себто „клясово ворожі елементи"? Якщо брали чоловіка, на що могла розраховувати дружина, що чекало на дітей? Українців пропорційно виарештовували так само, як поляків чи жидів, більше чи менше? Чи могла зберегти людину професія лікаря, адже й окупант хворіє? Які відомі випадки арештів за прямий опір чи виявлену нелояльність? Які конкретні випадки репресій ні за що, наприклад, за родинні зв'язки? Які застосовувались методи психічного терору, тиску матеріяльного порядку?

Бажано б зібрати відповіді на ці питання якомога конкретніші, точніші – з датами й прізвищами. Було б найкраще, якби розповіді записувались на відео. Та оскільки час минає й усі ми смертні, думається, настав крайній час збирати бодай розповіді писані. Якщо їх збереться багато, їх варто було б видати окремим збірником. Соціяльну революцію в СРСР треба вивчати конкретно-історично. Населення міст і сіл за ці десятиліття разюче змінилось, і ці процеси необхідно задокументувати, а оскільки великі масиви документів ретельно винищено, треба записувати спогади, і робити це негайно.

Прошу пересилати свої розповіді на адресу: **Сергій Білокінь, вул. Паньківська 7, помеш. 49, Київ 01033, Україна.**

Д-р Сергій Білокінь

Нам пишуть

„Хрестити, а не христити"

Читаю „Свободу" вже довгі роки і прилучуюся до слова Василя Климчука („Свобода", 24 березня), „що „Свобода" стає кращою під кожним оглядом", але звертаю увагу читачів на вияснення одного усім відомого слова: треба, отже, **„хрестити"**, а не **„христити"**.

Я вважаю неправильним, що ми у цьому випадку орієнтуватися на словник Г. Голоскевича. Через непорозуміння твориться недогляд. Крім того, це відкрите потоптання тисячолітнього церковного правопису, зроблене без жодного порозуміння з Церквою. Про це написав статтю Митрополит Іларіон „Хрестити, а не христити" („Українські вісті", 9 - 16 лютого 1986 р.).

Проф. д-р Юрій Шевельов каже, що Іван Огієнко (Митрополит Іларіон) разом із А. Кримським та іншими мовознавцями дали початок „Проєкту централізування мови", коли український уряд затверджував їхню працю „Найголовніші правила українського правопису". Іван Огієнко (Митрополит Іларіон) залишив величезну наукову спадщину, яка ще чекає на своїх дослідників.

Для більшої інформації дивіться: Митрополит Іларіон (проф. д-р Іван Огієнко) „Етимологічно-семантичний словник української мови", том IV, ст. 456, Вінніпеґ, 1995 р.; проф. І. Огієнко „Український стилістичний словник", ст. 446; Винники, 1923 (Видання друге, Вінніпеґ, 1978 р.).

Протоієрей Богдан Демчук,
Канада

Про що дбати дипломату?

У „Свободі" (ч. 32) було надруковане інтерв'ю з послом України в Ізраїлі Д. Марковим, який сказав, що радіє появі ізраїльських товарів в Україні. Чи завданням українських дипломатів є сприяння продажу в Україні закордонних товарів? Я переконаний, що навпаки: українські дипломати повинні відкривати двері для українських товарів в зарубіжних країнах. От коли б в Єрусалимі продавали київське пиво „Оболонь" або холодильники з Дніпропетровського!

А в ч. 33 є поради щодо участи в іміграційній лотереї. В цій справі дуже важливо правильно виповнити адресу на конверті, тому що багато людей з України, які беруть участь в лотереї, народилися за межами України і повинні на конверті вказувати країну народження і країну проживання.

Аскольд Лисяк,
Норт Четгем, Н.Й.

Хвилюючий спогад про Бережани

Я дуже вдячна вам за таку добру газету. Це – вікно в українську історію. Саме витинаю світлини з числа від 4 серпня про місто Бережани, вставлю в рамки і буде моїй дочці д-р Марті Косович і внучці Тані пам'ятка з міста, звідкіля я походжу і де почала ходити до гімназії, але була змушена виїхати в 1944 році, маючи 13 літ. Щиро дякую за такі гарні знімки і історичну оповідь.

Віра Косович,
Сан-Франціско, Каліфорнія

***Від редакції:** Як дарунок для Віри Косович, її дочки і внучки вміщуємо ще одну світлину Зінаїди Токарської з Бережан.*

Міська ратуша.

У „Вестерн Юніон" - свято

Сім років діяльности в Східній і Центральній Европі відзначила компанія „Вестерн Юніон". Вона розпочала цю роботу з нуля, а тепер має понад 4000 центрів. Майже не залишилося країн, в яких немає відділень компанії. Тільки в країнах СНД діє понад 2000 відділень. Свято відбулося в Квінсі, Нью-Йорк, в симпатичному чеському ресторані „Злата Прага". Світлана Черкай – представник Aval Bank з Києва, оголосила, що відділення „Вестерн Юніон" в Східній Европі займають перше місце з кількости грошових переказів. Чемпіонка України з фігурного ковзання, Світлана прагне стати чемпіонкою і в бізнесі, її ім'я було назване серед кращих агентів Східньої Европи, нагороджених на святі.

„Свобода" постійно рекламує „Вестерн Юніон", а ця компанія при кожній нагоді рекламує на своїх стендах „Свободу" та інші українські видання, котрі допомагають „Вестерн Юніон". На цій площині знайшли спільну мову в. о. головного редактора „Свободи" Левко Хмельковський і Єва Вєжінська з „Вестерн Юніон".

Головна риса компанії – винятково надійність. Адже мова йде про діяльність в найскладніших умовах країн колишнього соціялістичного табору. Менеджер з маркетинґу Олександер Гомелля нагадав журналістам: коли пролунав „чорний четвер" в серпні 1998 року, багато банків Москви припинили виконання своїх зобов'язань перед клієнтами, і тільки відділення „Вестерн Юніон" виплачували доляри безперервно впродовж доби.

Президент реклямного аґенства „InterAccess" Єва Вежінська розповіла, що тільки в нинішньому році компанія стала одним з головних спонзорів українського фестивалю в Чикаґо і в передмісті Нью-Йорку. „Вестерн Юніон" постійно спонзорує українську школу в Йонкерсі, бере участь в проведенні математичних олімпіяд для школярів Нью-Йорку. Постійні клієнти компанії користуються багатьма перевагами, в тому числі знижками на грошові перекази.

Нагадуємо телефони, за якими можна отримати необхідну інформацію: у США **1-800-799-6882**, в Україні: **(044) 296-2646, 228-4504.**

Реґіна Красик

ЗВІДУСІЛЬ

Б. Нетаньягу може кандидувати у своїй партії

Генеральний прокурор Ізраїлю Ельякім Рубінштайн вирішив не порушувати кримінальну справу проти колишнього прем'єра Беньяміна Нетаньягу. Поліція звинувачувала його у привласненні державних коштів, хабарництві, шахрайстві і відмові від співпраці зі слідством. Рішення генпрокурора означає, що Нетаньягу зможе взяти участь у внутрішньопартійних виборах опозиційної партії "Лікуд", яку він раніше очолював. У разі перемоги на них Б. Нетаньягу висуне свою кандидатуру на майбутніх виборах прем'єр-міністра.

США допоможуть палестинським біженцям

Уряд США виділить 9 млн. долярів близькосхідньому аґентству ООН для допомоги палестинським втікачам і організації відповідних робіт . Про це повідомили в Аммані на міжнародній конференції з проблем палестинських еміґрантів, в якій беруть участь представники, країн-донорів, а також держав, на території яких розташовані табори палестинців.

Нова телевізійна прем'єра має успіх

Згідно з Дослідами засообів інформації Нілсона, двогодинна телевізійна прем'єра, висвітлена на екранах мережі Ен-Бі-Сі в США під назвою „Західнє крило" про ідеалістичного Президента, зіграна відомим актором Мартіном Шіном, притягнула увагу понад 25 мільйонів глядачів. Така кількість глядачів висунула згадану програму в ряди перших серед серійних програм телебачення в новому сезоні.

Акупунктура допомагає лікувати наркоманію

Згідно з дослідами науковців Єйлського університету акупунктура допомагає деяким наркоманам позбутися цієї згубної звички. Спеціялісти з вивчення наркоманства кажуть, що найважче піддається вилікуванню залежність від кокаїни. Досліди вищезгаданого університету вказують, що 53.8 відсотків осіб, яких поколено голками у чотирьох „зонах" акупунктури п'ять разів на тиждень, звільнилися від кокаїнової залежности в кінці восьми тижнів – часу тривання дослідів.

Гайдер вірний собі

Колишній глава австрійської ультраправої Партії свободи Йорґ Гайдер відвідав святкування на горі Ульріхсберґ, де за традицією, першої неділі жовтня збираються колишні військовослужбовці вермахту та СС. Незважаючи на те, що громадськість Австрії неґативно розцінює ці зборища, Гайдер заявив, що вони необхідні для того, щоб „віддати належне людям, що створювали мирну Европу, в якій ми сьогодні живемо. Це немолоді люди, які потерпіли від війни".

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Веснівка" – на першій хоровій олімпіяді в Австрії

Хор „Веснівка" (дир. Квітка Зорич-Кондрацька) в Австрії.

У липні ц. р. у місті Лінці, Австрія, відбулась перша світова хорова Олімпіяда за участи 350 хорів із 60 країн світу. В Олімпіяді брали участь хори з Тернополя, Івано-Франківська, Києва.

Для хористок канадської „Веснівки" це була особлива подія. Як лавреат міжнародного хорового свята 1993 року у Валії, „Веснівка" не мала труднощів щодо участи у Світовій олімпіяді в Австрії. „Веснівка" виступила у категорії народної пісні. Жюрі призналo хорові срібну медалю. Для хористок це була велика радість. Крім виступу на Олімпіяді, нас запросили з концертом народних пісень до міської ратуші Лінцу.

Ми виступали в Празі (Чехія) з концертом релігійних творів у православній церкві Св. Кирила і Методія, а також співали Св. Літургію в католицькій церкві св. Климентія. Зворушливим для нас було вітання професора музики Карлового університету, відомого музиколога д-ра Ольги Дуткової. Багато уваги приділила нам проф. д-р Тетяна Беднаржова, під опікою якої ми оглядали чарівну Прагу.

Соня Соломон

„Еміґраційний похід" завершився в Києві

Як уже „Свобода" повідомляла, в Києві появилося дві книжки письменника Степана Женецького, члена української громади США: збірка гуморесок „Еміграція в поході" (під псевдонімом – Степан Вусатий) і збірка оповідань про українських лемків і Лемківщину. Презентація, а по-українськи – „хрещення" цих книжок відбулося 21 червня цього року в Києві, в будинку Спілки письменників України. Крайова критика дуже прихильно оцінила обидві книжки Степана Женецького-Вусатого. Пропонуємо нашим читачам одну з рецензій на збірку „Еміграція в поході", яка була надрукована в київському часописі „Український форум".

Насамперед підкреслю, що вперше взявши до рук збірку гумористичних оповідань Степана Женецького „Еміґрація в поході", я морально підготував себе до того, що жарти будуть для мене малозрозумілі або незрозумілі взагалі. Думалося, що заокеанський український гумор більш подібний до гумору англо-американського, ніж до батьківськоукраїнського. Однак усі побоювання щодо неспроможности еміґраційного гумориста розвіялися, як лихі чари. Гострий, але водночас щирий і незлий, рідний український гумор змусив мене одразу ж на декілька годин відкласти всі суєтні життєвські справи і з головою зануритись у комічні будні нашої ні з чим не зрівняної діяспори.

Складна, багато в чому суперечлива дійсність життя у невідомому досі Західньому світі змусила більшість новоприбулих українців у надшвидкому темпі пройти процеси, пов'язані з адаптацією до нових соціяльних умов. У гуморесках Степана Женецького майстерно відтворена динаміка цих соціяльно-побутових процесів, політичних і психологічних змін. Звідси – й один з улюблених засобів контрастного поєднання в окремому літературному образі старих звичок і способів поведінки з новими, набутими на американському континенті рисами характеру. Але найцікавішими, найгострішими та найдотепнішими, безумовно, є гуморески, у яких відображені суспільно-політичні процеси, що супроводжували побут української громади в Америці.

Читаючи їх, ми ніяк не можемо позбавитися думки, що вдало описані комічні ситуації не є для нас чимось чужим і далеким. В образах еміґраційних провідників ми бачимо наших сучасних політиків (т. зв. правого спектру), які, не маючи жодного реального впливу на ситуацію в державі, лише безперервно сваряться між собою. Фінал таких міжпартійних чвар і розбрату дотепно і влучно зобразив С. Женецький у гуморесці „Казка для політиків", вклавши до вуст „гаспадіна Тімофєя Кнутова" наступні слова: *„Украінци очєнь харошій народ. Тільки вони не звикли до своєї держави. Вони люблять мати над собою опікуна. Русскій народ довгі роки був для них добрим опікуном, жив разом з ними в одній державі і ніколи не мав з ними ніякої ссори. Прилучіть їх знову до Росії, а тоді ви, і світ, і історія знову матиме спокій з українцями на довгі віки".*

Та поряд з вітчизняними політиками в образах героїв із творів Вусатого ми впізнаємо й себе. Адже наші зібрання, суперечки, мітинги мало чим відрізняються від описаних у гуморесках. Ось лише одна маленька цитата, яка влучно характеризує майже всі без винятку українські збори: *„Прийшла неділя. Я перший прибіг на сходини. Іван другий. Дві години пізніше прийшов голова і ще кілька членів гуртка. Вкінці прийшов національний друг Грицько, що мав тої неділі доповідь на тему „Українська точність".*

Деякі аналогії з теперішньою ситуацією в Україні знаходимо у фейлетоні „Репатріяція", герої якого створюють „Підпільний Український комітет по боротьбі з репатріяцією на Україну". На жаль, у сьогоднішній Україні діє добрий десяток партій та груп, які, називаючи себе „українськими", відверто виступають за ліквідацію української державности.

З читання виникає лише один логічний висновок: український народ у метрополії й на поселеннях – єдиний у своїй ментальності та психології, у своїх чеснотах і своїх вадах. Його не можуть розділити жодні кордони та океани, глибин його вдачі не досягнуть ніякі чужоземні впливи.

Іван Патриляк

Ватра – 2000...

(Закінчення зі стор. 13)

де перемогли двоє професорів зі Львова, а також конкурс з „різанки", де жінки мали нагоду вибороти звання „найліпшої газдині".

Увечорі відбувалася забава з участю вокально-інструментальної групи „Оскар з Горлиць" і групи „Блік Стрім", молодші і старші забавлялись до пізньої години. В суботу відбулося офіційне відкриття „Лемківської Ватри".

Голова Об'єднання Лемків в Польщі Александер Маслей у своїй промові ствердив, що протягом останніх десяти років українці в Польщі можуть свобідно говорити про свої справи, і висловив надію, що права всіх народних меншин будуть порівному шановані і переможе атмосфера партнерської співпраці між Польщею і Україною, а Лемківщина стане посередником-мостом.

Міністер канцелярії, президент Польщі Марек Дукачевський прочитав листа від президента А. Кваснєвського. Дуже тепло учасники „Ватри" привітали посла України в Польщі Дмитра Павличка, який прочитав листа від Президента України Леоніда Кучми, і від себе заявив, що лемки не тільки забавляються, співають, танцюють, а також говорять про важливі справи, пов'язані з їхнім життям, закликав до підтримки „стратегічного партнерства" між Польщою й Україною.

З привітаннями також виступили: Генеральний консул України в Кракові Зеновій Куравський, віцевоєвода Малопольський Тадеуш Парчанський, господар терену, війт Устя Горлицького Юзеф Радзік. Від діяспори привіт склала Марія Дупляк – заступник голови Світової федерації лемківських українських об'єднань і заступник голови Організації оборони Лемківщини в Америці. Лемківські організації репрезентували представники: від Союзу русинів-українців Словаччини – голова Іван Лаба і заступник голови Мілан Боб'як, від товариства „Лемківщина" в Україні – Орест Венгринович (голова Тернопільського товариства „Лемківщина"), Степан Криницький – (голова Івано-Франківського), Іван Щерба (Львівського) – секретар СФУЛО, Микола Горбаль (Київського) – депутат Верховної Ради України, від Союзу русинів Хорватії – Славко Бурда (голова) і Борислав Гралюк – посол хорватського парляменту, від Організації Оборони лемківщини в Америці – Стефан Гованський і Іван Філь – член президії СФУЛО.

В неділю свято лемківської культури розпочалось Службами Божими в православному та греко-католицькому обряді. В церкві в Ждині відправляв православний архиєпископ Адам з Сянока та інші священики. На Ватральному полі – греко-католицький митрат о. Степан Дзюбина, при участі митрата о. Дуди з Монастириськ, митрата о. Піпки з Криниці та о. Василя з Висової.

Згодом на сцені амфітеатру знов розпочалась концертна частина, де виступали мішаний хор „Карпати" з Кошиць, хор „Роксолана" з Рогатина, ансамбль пісні і танцю „Ославяне" з Мокрого, „Лемковина" зі Львова і „Кичера" з Лігниці.

І ось приходить час гасити ватряний вогонь. Під час заключної промови господар Ватри Петро Чухта передає вогонь Стефану Гованському з Америки, на землі чийого діда в Ждині відбувається ця щорічна Ватра, аби він перевіз його на Лемківську Ватру в Канаді. Стефан Гованський передав „вогонь" голові ООЛ, Зенону Гальковичу, котрий і перевіз його на Ватру в Канаді.

Триденна Лемківська Ватра в Ждині була дуже успішною. Учасники, котрих прибуло близько 10.000, мали нагоду зустрітись зі своїми знайомими і друзями, котрі прибули до Ждині не лише з Польщі, України і Словаччини, але і з Хорватії, Угорщини, Німеччини, Канади і США. На Лемківській Ватрі в Ждині було що робити всім. Старші мали нагоду поділитись думками про долю. Молодші забавлялись, співали лемківських і українських пісень, змагались в спортивних іграх.

Слід щиро подякувати організаторам „Ватри", котра щороку стає все кращою і кращою.

СПОРТ

Нагороди переможцям Олімпіяди-2000

Дворазова олімпійська чемпіонка з плавання Яна Клочкова вручає Президентові України Леонідові Кучмі пам'ятну медаль XXVII Олімпійських літніх ігор. Поруч з Президентом – Іван Плющ і Віктор Ющенко.

В Українському будинку Києва відбулось відзначення українських спортсменів Олімпійської збірної команди України за досягнення вагомих спортивних результатів на Олімпіяді у Сіднеї.

Орденом княгині Ольги I ступеня нагороджена дворазова олімпійська чемпіонка з плавання Яна Клочкова (поруч із Президентом Л. Кучмою). Ордена "За заслуги" I ступеня вдостоєний олімпійський чемпіон зі стендової стрільби Микола Мільчев.

Президент України Леонід Кучма (у центрі), голова Верховної Ради Іван Плющ, прем'єр-міністер Віктор Ющенко з олімпійцями. Фото **Дмитра Гавриша** (УНІАН)

ФУТБОЛ

Успіх команди „Крилаті" Йонкерс

„1 жовтня ц. р., чоловіча футбольна команда спортивного клюбу „Крилаті" при Осередку СУМ в Йонкерсі, Н.Й., розпочала новий сезон в чемпіонаті першої дивізії Східньої окружної футбольної ліґи штату Нью-Йорк. Це була зустріч двох сильних команд ліґи з минулого сезону. Команда „Сантос" закінчила сезон на другому місці, а команда „Крилаті" – на третьому.

Змагання пройшло на високому технічному рівні. Команда „Крилаті" розпочала гру, утримуючи контролю над м'ячем, і швидкими атаками не раз створювала грізні ситуації біля воріт противника, та все ж останні відкрили рахунок. На 36-ій хвилині нападаючий „Сантосу" швидким проривом по лівому флангу виходить вперед і сильним ударом застає зненацька воротаря – 1:0.

В другій половині гри противники намагались утримати перевагу, та наші футболісти блискавичними атаками натискали на ворота противника. На 9-ій хвилині Сергій Райко сильним ударом заганяє м'яч у сітку воріт противника, зрівнюючи рахунок. На 30-ій хвилині, під час сутички під воротами „Сантосу", Сергій Райко знову сильним ударом забиває другий ґоль – 2:1.

Це змагання закріплює успіх футбольної команди „Крилатих", котра в змаганнях за кубок цієї ліґи здобула перше місце, а в зимовому турнірі в Рокланд Коледжі – друге. Більшість гравців виступала також в „Індоор лізі" в Челсі Пєр, Нью-Йорк, де збірна команда здобула перше місце. Футбольна команда Йонкерсу брала участь в Українській діяспорній олімпіяді у Філядельфії, де перемогла всі діяспорні команди і стала чемпіоном. Також під час здвигу на оселі СУМ в Елленвілл „Крилаті" змагались з командою „Левів" зі Спрінґ Валлей, Нью-Йорк, котру перемогли з рахунком 6:1.

Вже другий рік провідником команди є Марко Гованський, котрому допомагають Стефан Гованський і Теодор Гошко. Тренер – Сергій Райко. Радо вітатимемо усіх зацікавлених у футболі, котрих просимо зголоситись до Марка Гованського на телефон **(201)864-5751.**

Стефан Гованський

Перша перемога футболістів України

Гравець національної збірної України Андрій Шевченко (ліворуч) у боротьбі за м'яч зі гравцем збірної Вірменії Арутюном Варданяном. Фото **Івана Тимченка** (УНІАН).

В другому колі відбіркових змагань Чемпіонату світу з футболу 2002 року збірна України нарешті здобула першу перемогу над командою Вірменії з рахунком 3:2. До 44-ої хвилини, "завдяки" двом ударам Петросяна, українці програвали 0:2, однак до свистка на перерву Шевченко встиг забити гол зі штрафного.

В перші 15 хвилин другої половини спочатку Гусин відновив рівновагу в рахунку, а потім Шевченко поставив переможну крапку в матчі - 3:2.

У день передання „Свободи" до друку Україна грає з Норвегією. Першість в цій групі утримує Польща, яка перемогла Україну і Білорусь з однаковим рахунком – 3:1. Україна перебуває в цій групі на другому місці.

УСВТ „Чорноморська Січ" – „Гондурас", СК – 1:0

Розпочалися ігри футбольного чемпіонату вищої „Еліт"-дивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґи" Нью-Джерзі сезону 2000-2001 років. „Ч. Січ" розпочала сезон в неділю, 1 жовтня ц. р., „Січовики" зустріли сильну латиноамериканську дружину „Гондурас" і перемогли з вислідом – 1:0. Після перерви футболісти „Ч. Січі" мали ігрову перевагу, завдяки якій на 76-ій хвилині Єрмоленко з подачі Бабушкіна-Шмуляренка здобув ведення – 1:0. На 80-ій хвилині Бабушкін мав зручну позицію до здобуття чергового ґоля, одначе його грубо зупинив перед воротами оборонець „Гондурасу", і суддя призначив карний стріл. Його виконав потерпілий Бабушкін, але воротар вибив м'яч майже з кута власних воріт.

В складі команди УСВТ „Ч. Січ" вперше виступили новоприбулі з України Андрій Шмуляренко з Донецького, який грав в юнацькій команді „Шахтара", Михайло Мишеряков, Олександер Бабушкин зі Львова, Ігор Чешко з Сум і Ігор Дробняк. З минулорічного складу грають: М. Гойчка, Г. Сергіїв, Я. Твардовський, Є. Міладінов (теж новоприбулий), Р. Длябаль, Й. Рапаський, М. Бучко, В. Єровинкин, Є. Ґулевич, Н. Кочан, Р. Пунда. Провідник – Я. Твардовський, тренер – Д. Соколяк.

Чергові змагання у себе вдома на площі Керсі в Юніон „Ч. Січ" має в неділю, 22 жовтня ц. р., з польським клюбом „Фальконс" і 19 листопада ц. р. зі словацьким клюбом „Татри", Словакія. Всі інші змагання у жовтні і листопаді – на виїздах.

УСО „Тризуб" – „Джермен-Ганґеріянс" СК – 0:2
УСО „Тризуб" – „Ерцґебірґе" СК – 1:2
УСО „Тризуб" – „Монтко Аззурі" СК – 3:1

В перших двох змаганнях чемпіонату Майджор-дивізії, що відбулися 10 і 17 вересня ц. р., футболісти „Тризуба", Філядельфія зазнали поразок (з клюбом „Джермен-Ганґеріянс" - 0:2 і з німецьким клюбом „Ерцґебірґе" - 1:3).

В чергових змаганнях, що пройшли в неділю, 24 вересня ц. р., наші футболісти перемогли італійський клюб „Монтко Аззурі" вислідом – 3:1. В цій зустрічі футболісти „Тризуба" мали легку ігрову перевагу, яку вдало використали снайпери нападу, які здобули три ґолі (Томасо - 2 і Монтаг – 1). Поточний футбольний сезон буде для команди „Тризуба" експериментальним. Йдеться про зміни в її складі, з якого вибуло 5 футболістів і на їх місце треба буде вводити „новобранців". Остання перемога надихнула провід ланки надіями, що вимушені зміни в складі пройдуть менш болісно.

УСК Нью-Йорк – „Барстон Роверс" СК – 2:4
УСК Нью-Йорк – Японський СК, Н.Й. – 1:3

Двома змаганнями чемпіонату II дивізії „Космополітальної Сакер Ліґи" в Нью-Йорку 17 і 24 вересня ц. р., дружина УСКу розпочала новий футбольний сезон.

В першій зустрічі з „Барстон Роверс" суперники створили ряд критичних моментів біля воріт, але більш наполегливі супротивники використали їх краще, завдяки чому перемогли. Ґолі для УСКу здобули Дуракович і Цікун.

В другій зустрічі з японським футбольним клюбом з Нью-Йорку нашій команді довелося грати без першого воротаря, який через контузію не зміг взяти участи в змаганнях. Запасний воротар зробив кілька помилок, якими скористалися японські футболісти. Єдиного ґоля для УСКу здобув Дуракович.

О. Твардовський

Пожертви на розвиток спорту в Україні просимо надсилати до УСЦАК на адресу: **680 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106.**

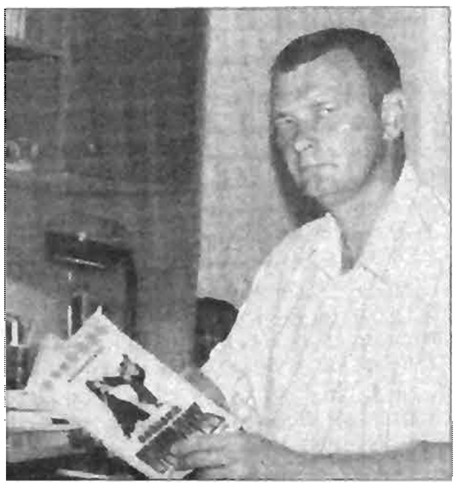
В КІНЦІ ГАЗЕТИ

Бойовий гопак – зброя вояка

Одним з тих, хто в молодіжному русі України відроджує мистецтво бойового гопака, став Валентин Калина – начальник ревізійної комісії Центральної школи бойового гопака. Цікавий життєвий шлях цієї людини. Валентин народився 1959 року на Тернопіллі, але змалку зростав на Черкащині, в козацькому краї, з якого походять його батьки. У Полтаві закінчив військове училище, де пройшов курс спеціяльного навчання і став командиром розвідувально-диверсійної групи особливого призначення. Воював у складі гірничо-десантного батальйону в Афганістані, був у спеціяльному загоні „Каскад" на кордоні з Таджикистаном, як інструктор польової армії Сирії прикривав Дамаск, на Сейшельських островах охороняв надтаємну базу СССР, а потім –ракетну базу в Німеччині.

Побачене і пережите мало великий вплив на світогляд українця, переконало його у несправедливості політики СССР у взаєминах з іншими країнами і з власними народами. І коли Валентина з підрозділом спеціяльного призначення вирядили на Кавказ для участи у вірмено-азербайджанському конфлікті, він і його підлеглі відмовились стріляти. Капітан Калина подав рапорт про звільнення з війська. Це викликало скандал: таких фахівців зі служби не звільняють. Але Валетнин добився переведення в Україну, де нарешті пішов з війська.

Ще з 1989 року він пітримував зв'язки з Українською Гельсінкською групою, в Німеччині згуртував довкола себе 16 офіцерів-

Начальник ревізійної комісії Центральної школи бойового гопака Валентин Калина

українців. Вони були готові зі зброєю в руках боротися за незалежність України. Повернувшись в Україну, Валентин Калина в Кривому Розі почав видавати чи не першу в Збройних Силах українську газету „За вільну Україну". Тоді ж він записався до Конґресу українських націоналістів, створював молодіжний вишкіл „Тризуб", був делегатом другого з'їзду Спілки офіцерів України.

Кілька років тому під впливом пристрасного пропаґандиста бойового гопака Володимира Пилата колишній вояк захопився цим бойовим мистецтвом. Володимир Пилат – верховний учитель бойового гопака, осавул „Прикарпатської січі" Українського козацтва, полковник Війська козацького, автор книги „Бойовий гопак". Поширення бойового гопака серед молоді підтримали почесний гетьман Українського козацтва генерал Володимир Мулява, президент Всеукраїнської федерації бойових мистецтв Анатолій Попович, народні депутати України Ігор Пилипчук, Юрій Криворучко, Дмитро Крвавич, ряд інших відомих людей.

Якщо доведеться боротися за Україну, одними з перших візьмуть на себе цей почесний обов'язок вихованці Володимира Пилата і Валентина Калини.

Олександер Вівчарик,
кор. „Свободи"

Жовтень – місяць Покрови

Після погожих вересневих днів настав золотий жовтень. Дні стають коротшими, стомлене сонце просипається пізно, не просто йому розігнати ранкові тумани, що сунуть з далекої півночі. Перші провісники холодів – заморозки – розкошують, поки сонце зійде. Встане сонце – і засіє земля коштовними самоцвітами, які, тікаючи, розгубили заморозки з переляку, вкривається все навкруги холодними сльозинками. То плаче земля за минулим літом, за життєдайним теплом, а сонце, хоч і висушить сльози, та вже не пригріє, як літом.

Гайовики та лісовики прикрашають дерева золотом і багрянцем. Не жаліють дерева для листя соняшного тепла, яке збирали ціле літо. Спадають багрянці з груш і кленів, гублять бурштинові прикраси тендітні берізки, плачуть золотистою живицею сосни і ялинки, тільки дуби міцно тримають своє побуріле листя.

Летить біле павутиння, білі тонесенькі ниточки... Бабине літо прийшло. Нагадує нам про ті часи, коли Погода панувала над стихіями. Прийшли сильніші за неї і захотіли володарювати самі, та Погода не згоджувалась. Її недруги сідали ткати намітку, щоб на Покрову накинути на голову бідній Погоді, спеленати її волю. Покрова – час весіль. Намітка, якою покривали голову дівчини, мала таку магічну силу, що ніхто не міг перешкодити шлюбові.

З Покровою пов'язані народні перекази. Через увесь небосхил сріблястою дорогою простелився Чумацький Шлях, який був дороговказом чумакам, що везли сіль в Україну. Трохи обіч шляху стоїть Чумацький віз. Як стати обличчям на північ, то прямо над головою буде невеличка зірка Кілок. Наші пращури помітили, що навколо цієї зірки обертаються всі інші, а вона ніби стоїть на місці. До Кілка прип'ятий ланцюгом Пес Сашко. Стережуть того пса три зірки: Ранішня, Вечірня і Світова

Осінній сум.

(все одна і та ж плянета Венера).

Сашка до Кілка прип'яв колись Велес. Кажуть, що коли Велес пас своїх золоторогих турів, Сашко був добрим помічником йому. Та напав сказ на Сашка і той порвав усіх золоторогих турів. Тільки одного тура встиг Велес урятувати та й закинув його на небо, там же й Сашка прип'яв, а згодом і сам на небі опинився, тільки люди стали називати його Волосожаром. Ото й вигонить він кожної ночі свої вівці-зірки на небо.

Коли тепла погода стоїть до кінця жовтня, то кажуть, що на майбутній рік був добрий урожай жита, пшениці та всякої пашниці. Спостереження над природою дозволяли нашим предкам виявляти певні залежності між метеорологічними явищами і працею в полі. Якщо на Покрову вітер зі сходу – зима буде холодна, якщо з півночі – холодна із хуртовинами, якщо з півдня – тепла. Якщо журавлі відлітають у вирій ще до Покрови – чекай на ранню і холодну зиму.

Наталія Кібець,
Міннеаполіс, Міннесота
Світлини **Лева Коленського**

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ

Як зберегти молодість ваших очей

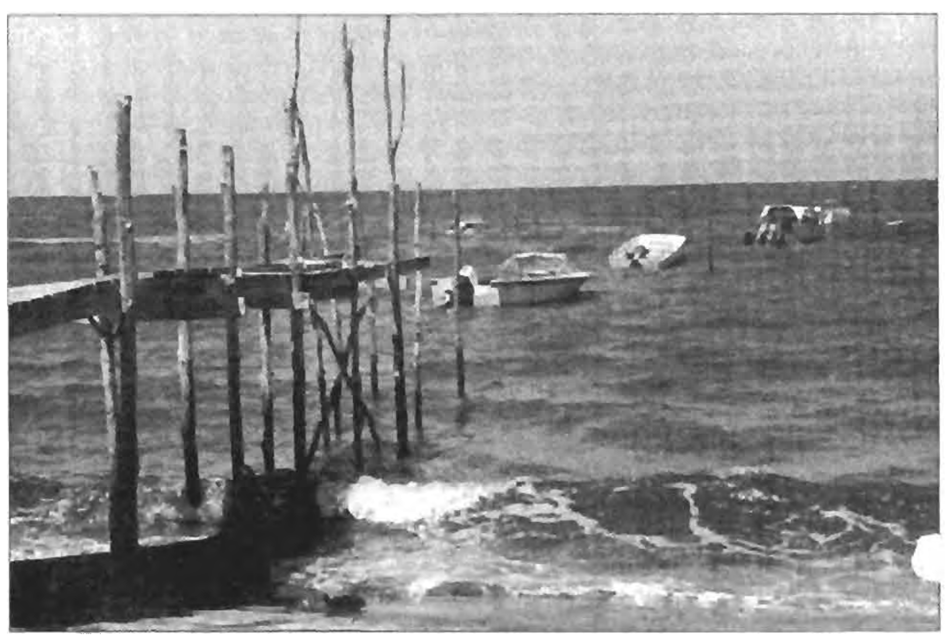
Є думка, що з віком зір різко погіршується. Але огляньмося довкруги, як багато дітей носять окуляри і, навпаки, інколи зустрінеш літню людину, яка здалека бачить номер автобуса, без окулярів читає дрібний газетний шрифт. Отже, справа зовсім не у віці?Доведено, що добрий зір залежить від кількости вітаміни А, яку отримує наш організм. Морква, помідори, зеленина, пивні дріжджі, насіння соняшника – це продукти, які необхідно їсти. Тонус очного м'яза різко падає, якщо в їжі є мало вітаміни С. Джерело цієї вітаміни є в капусті, цибулі, яблуках, ягодах. Багато з нас напевно завважили, що іноді на білку ока з'являються червоні кров'яні жилки – розширені судини і сліди невеликих крововиливів. Причина цього – недостача вітаміни В-2, яка допомагає клітинам поглинати кисень. В такому випадку включіть у раціон зелену городину, овочі, пивні дріжджі, нешліфований риж.

Ще один важливий для зору елемент – це калій. У великій кількості він є в яблучному оцті та меді. Заправляйте салати яблучним оцтом, додаючи до нього трохи цукру. День можна починати з пиття склянки води, в якій має бути розчинена одна чайна ложечка яблучного оцту, а закінчувати день можна горнятком молока з невеликою кількістю меду.

Якщо йдеться про тренування очних м'язів, то існує перевірений спосіб виправлення і збереження доброго зору – температурно-водяна стимуляція. Ось рецепт, який рекомендує відомий американський натуропат Пол Бреґ: взяти два великі шматки тканини, один з яких опустити в гарячу воду (вона повинна бути такої температури, щоб руки ледве могли її витерпіти), другий – в льодяну. Витягнути тканину з гарячої води і прикласти на 2 хвилини до очей. Те саме зробити з тканиною, змоченою у воді з льодом. Час холодного компресу – 1 хвилина.

Для очей м'язів корисне і тренування. Закрийте так міцно очі, як тільки можете, потім широко відкрийте. Зробіть так 10 разів. Розслабтесь. Потім проведіть ще 5 серій таких вправ. Це тренування виконуйте реґулярно і ви швидко відчуєте його результат.

Д-р Юліян Мовчан

Скінчилося літо...

"Музичний" сир

Сир з пісенною назвою "Сааремааський вальс" має з'явитися найближчим часом на естонських прилавках. Розташований в естонському місті Пайд завод розпочав переговори з автором слів пісні, поетесою Деборою Ваaранді і донькою дуже популярного композитора-пісняра Раймонда Валґре щодо права на використання заголовку "Сааремааський вальс" та його мелодії.

"Сааремааський вальс", який прозвучав вперше близько півстоліття тому, зобов'язаний своїм безсмертям не лише авторам, але й головному його виконавцеві – відомому естонському оперному та естрадному співакові Георґу Отсу.

United States Postal Service

Statement of Ownership, Management, and Circulation

1. Publication Title	2. Publication Number	3. Filing Date
SVOBODA	5 3 0 – 4 2 0	10-04-00
4. Issue Frequency: WEEKLY	5. Number of Issues Published Annually: 52	6. Annual Subscription Price: $50.00-NON MEMBERS $40.00-MEMBERS

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (*Not printer*) (*Street, city, county, state, and ZIP+4*)
SVOBODA
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

Contact Person: WALTER HONCHARYK
Telephone: 973-292-9800

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (*Not printer*)
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (*Do not leave blank*)

Publisher (*Name and complete mailing address*)
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

Editor (*Name and complete mailing address*)
LEV KHMELKOVSKY - ACTING EDITOR- SVOBODA
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

Managing Editor (*Name and complete mailing address*)
SAME AS ACTING EDITOR

10. Owner (*Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.*)

Full Name	Complete Mailing Address
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION	PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY, NJ 07054

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box → ☐ None

Full Name	Complete Mailing Address

12. Tax Status (*For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates*) (*Check one*)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes
☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months
☐ Has Changed During Preceding 12 Months (*Publisher must submit explanation of change with this statement*)

PS Form **3526**, October 1999 (*See Instructions on Reverse*)

13. Publication Title: SVOBODA

14. Issue Date for Circulation Data Below: 10-06-00

15. Extent and Nature of Circulation	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (*Net press run*)	8,000	8,000
b. Paid and/or Requested Circulation (1) Paid/Requested Outside-County Mail Subscriptions Stated on Form 3541 (*Include advertiser's proof and exchange copies*)	7,307	7,307
(2) Paid In-County Subscriptions Stated on Form 3541 (*Include advertiser's proof and exchange copies*)	0	0
(3) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Non-USPS Paid Distribution	157	157
(4) Other Classes Mailed Through the USPS	57	57
c. Total Paid and/or Requested Circulation [*Sum of 15b. (1), (2),(3) and (4)*] ▶	7,521	7,521
d. Free Distribution by Mail (*Samples, complimentary, and other free*) (1) Outside-County as Stated on Form 3541		
(2) In-County as Stated on Form 3541		
(3) Other Classes Mailed Through the USPS	149	149
e. Free Distribution Outside the Mail (*Carriers or other means*)	4	4
f. Total Free Distribution (*Sum of 15d. and 15e.*) ▶	153	153
g. Total Distribution (*Sum of 15c. and 15f*) ▶	7,674	7,674
h. Copies not Distributed	326	326
i. Total (*Sum of 15g. and h.*) ▶	8,000	8,000
j. Percent Paid and/or Requested Circulation (*15c. divided by 15g. times 100*)	98.06	98.06

16. Publication of Statement of Ownership
☒ Publication required. Will be printed in the 10-13-00 issue of this publication. ☐ Publication not required

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner
Walter Honcharyk ADMINISTRATOR — Date 10/04/00

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties)

Instructions to Publishers

1. Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
2. In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required.
3. Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
4. Item 15h., Copies not Distributed, must include (1) newsstand copies originally stated on Form 3541, and returned to the publisher, (2) estimated returns from news agents, and (3), copies for office use, leftovers, spoiled, and all other copies not distributed.
5. If the publication had Periodicals authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the first issue printed after October.
6. In item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.
7. Item 17 must be signed.

Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of Periodicals authorization.

PS Form **3526**, October 1999 (*Reverse*)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

20TH ANNIVERSARY OF CHAIR OF UKRAINIAN STUDIES 10TH ANNIVERSARY OF THE CANADA-UKRAINE PARLIAMENTARY PROGRAM

PROGRAM

Friday, October 27, 2000,
in Sheraton Hall, Wycliffe College
University of Toronto, 5 Hoskin Avenue, Toronto

6:00 p.m. Presentation of Chair Associates Publications
7:30 p.m. *Bill Harnum* (University of Toronto Press)
Reception

SYMPOSIUM

Symposium Topic for all Sessions: "**As a Deputy Prime Minister in the Cabinet of Ministers in the Government of Ukraine I would implement the following policies to improve the standard of living and unite the country.**"

7:30 p.m. Introductory Remarks – *Ihor Bardyn,* CUPP Director

10:00 p.m. Symposium Overview – *Alexander Pivovarsky,* CUPP '94, University of Kyiv/John F. Kennedy School of Government, Harvard University.

Session One Participants: Chair – *Taras Malyshevs'ky* ('93), Ukrainian Embassy in Canada/ University of Dnipropetrovsk/ City of Dnipropetrovsk Councillor; *Olha Makara* ('94), University of Kyiv/Sorbonne University; *Natalya Astapova* ('96), University of Zaporizhia/ Vanderbilt University; *Mykhailo Shapiro* ('96), University if Chernivtsi/University of Amsterdam.

Saturday, October 28, 2000,
in Sheraton Hall, Wycliffe College
University of Toronto, 5 Hoskin Avenue, Toronto

9:30 a.m. Session Two Participants: Chair – *Nazar Bobitski* ('94), Ukrainian Embassy in Brussels/ University of Lviv/University of Amsterdam; *Pavlo Kuzminov* ('96), Deputy Mayor of Berdyansk/University of Zaporizhia/University of Minnesota; *Yurij Rudiuk* ('96), University of Lviv/University of Saskatchewan/University of Amsterdam; *Oleksandr Kraynyukov* ('97), University of Kyiv-Mohyla Academy/University of Dunkirk; *Tania Skvortsova-Darens'ka* ('97), Luhansk Pedagogical Univ./Harvard Univ.; *Slava Opeyda* ('97/'98), University of Donetsk/University of Illinois.

4:00 p.m. Session Three Participants: Chair – *Michael Kharenko* ('00), University of Kyiv/Columbia University; *Oleh Zaverukha* ('98), University of Lviv/Parliamentary Intern, Ukrainian Parliament; *Dmytro Hys* ('99), Lutsk Technical University; *Yaroslava Marusyk* ('99), University of Kyiv-Mohyla Academy; *Olha Nychay* ('97), University of Lviv; *Roman Zhovtulia* ('99), University of Volyn.

Sponsored by: Chair of Ukrainian Studies Foundation, Canada-Ukraine Parliamentary Program and Ukrainian Canadian Professional and Business Association of Toronto.

ДОПОМОЖІМ ЛЮДЯМ!

Просимо складати пожертви на допомогу потерпілим від чорнобильської аварії та іншим бідним родинам в Україні. Вони все ще потребують вашої допомоги.

Пожертви можна відтягати від податків.

Чеки висилати на адресу:

Ukrainian Relief Fund of Rochester,
PO Box 60552, Rochester, NY 14606.

Замість висилати гроші вашим рідним в Україну, щоб вони її там швидко потратили, запросіть їх до Канади, щоб вони могли заробити на себе. **ТАРАС МАЧУЛА** з **Machula and Associates** полагодив робітничі візи для 60 осіб з України в 1999 р. Якщо ви живете в США, а хотіли б переїхати до Канади, або маєте в Україні рідних, котрих не можете спровадити до США, подумайте про Канаду. Манітоба має дуже прихильні іміграційні закони. Щоб успішно полагодити робітничу візу або переїхати до Канади на постійне проживання, звертайтеся до Тараса Мачули.

MACHULA and ASSOCIATES, Inc. Foreign Worker Recruiterand Immigration Consultants.

412 Bonner Ave., Winnipeg, MB., R2G 1C4.
Phone: (204) 669-1078 • Fax: (204) 663-7197 • Cell: (204) 294-0925
tmachula@home.com

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ

запрошує своїх членів та українську громаду
на доповіді
членів математично-фізичної секції:

ЛЮБОМИРА ОНИШКЕВИЧА
про
„НАЙНОВІШІ КОСМОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ ПОЧАТКУ ВСЕСВІТУ"
та
ЛЕВА ЧИРОВСЬКОГО
про
„УНІКАЛЬНІСТЬ НАШОЇ ПЛЯНЕТИ"

Доповіді відбудуться
в суботу, 21 жовтня 2000 р., о год. 5-ій веч.
в будинку НТШ: 63 Fourth Ave., New York, NY 10003.

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ ЧИКАҐО

— відбудуться —

в суботу, 28 жовтня 2000 р., о год. 12-ій пол.
в Українському Культурному Центрі
2247 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.

В нарадах повинні взяти участь секретарі, організатори, відділові урядовці, члени управи Округи та делегати 34-ої Конвенції наступних Відділів:

17, 22, 114, 125, 131, 139, 157, 176, 220, 221, 259, 379, 399, 423, 452, 472

Організаційні наради призначаються для поширення знання наших секретарів та організаторів. В програмі нарад: організаційна ділянка, перегляд нових союзових забезпеченевих продуктів та пропозицій до змін статуту УНСоюзу.

В нарадах візьмуть участь:

Стефко Куропась – заступник предсідника УНСоюзу,
Степан Куропась – Почесний член Головного Уряду УНСоюзу, Почесний голова Округи,
д-р Мирон Куропась – Почесний член Головного Уряду УНСоюзу,
Гелен Олек - Скотт – Почесний член Головного Уряду УНСоюзу.

За УПРАВУ ОКРУГИ:

голова **Округи – Стефко Куропась**,
секретар – **Андрій Скиба**,
касир – **Богдан Кукуруза**,

2-ий ВІДДІЛ ООЛ В ЙОНКЕРСІ

запрошує всіх на

ОСІННЮ ЗАБАВУ

„HALLOWEEN DANCE"

Оркестра **„ВІДЛУННЯ".**
Music by **„VIDLUNNA"**
в Домі СУМА в Йонкерсі, при 301 Палісайд Аве.

в суботу, 28 жовтня 2000 р.
Початок - 9-та веч.

Вступ: дорослі – 15 дол., студенти – 10 дол., молодь до 14-ти років – вступ вільний.

За інформаціями телефонувати:
Стефан Гованський **(203) 762-5912**
або Юрій Ковальчик **(914) 476-5549**

Український Музей в Ню Йорку
запрошує на зустріч з автором
Іреною Забитко
та на призентацію її книжки

THE SKY UNWASHED
(Небо невмите)

27 жовтня 2000 р.
о 7-ій год. вечором
в Українському Музеї

За інформаціями:
(212) 228-0110
web site:
www.ukrainianmuseum.org

Книжки з автографом можна буде набути на вечорі. Кошт: 22.95 дол.
Членам Музею – 10 % знижки

The Ukrainian Museum
203 Second Avenue
New York, NY 10003

Вступ: 6 дол. від особи
Після призентації – перекуска

ДАРІЯ ЛИСА з Міжнародної Ґалерії в Міннеаполісі та
СВІТЛАНА КОБЕЦЬ з творчої майстерні „СУНДАРІ" в Києві

мають шану запросити українське громадянство на

ВИСТАВКУ І ПРОДАЖ КЕРАМІКИ В СТИЛІ ТРИПІЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(вперше в Сполучених Штатах Америки)

Короткий фільм з поясненнями про Трипільську культуру буде показаний мистецтвознавцем з України, керівником керамічної майстерні „СУНДАРІ" ***СВІТЛАНОЮ КОБЕЦЬ при відкритті виставки.***

Виставка відбудеться

Cultural Center of the Ukrainian Orthodox Church of USA, South Bound Brook, NJ

П'ятниця, 13 жовтня	7:30 веч. – 9:00 веч
Субота, 14 жовтня	11:30 ранку – 4:00 по пол.
Неділя, 15 жовтня	11:30 ранку – 4:00 по пол.

Philadelphia, PA – Ukrainian Educational and Cultural Center, 700 Cedar Road, Jenkintown, PA.

П'ятниця, 20 жовтня	7:30 веч. – 9:00 веч.
Субота, 21 жовтня	11:30 ранку – 4:00 по пол.
Неділя, 22 жовтня	11:30 ранку – 4:00 по пол.

Центр Союзу Українок, at the intersection of 11-mile Road and Ryan Road, Detroit, MI.

Середа, 25 жовтня	10:00 ранку – 2:00 по пол. 6:00 веч. – 9:00 веч.

ВИПРОДАЖ КНИЖОК

Автор і назва	Ціна в долярах
Доля. Книга про Тараса Шевченка в образах та фактах. Великий формат, багато кольорових і чорнобілих ілюстрацій. Київ, „Дніпро" , 1993 р. Тв. обкл. Стор. 778	30.00
Коструба Теофіл. Белз і Белзька земля. Від найдавніших часів до 1772 року. Об'єднання надбужанців. Нью-Йорк, Торонто-1989 р. Тв. обкл. Стор. 165.	12.00
Місило Євген. Повстанські могили. Пропам'ятна книга впавших на Полі Слави Вояків Української Повстанської Армії - Захід - VI Воєнної Округи „Сян" - Тактичних відтинків „Лемко", „Бастіон, Данилів" (1944-1946). Том І. Видавництво „Український Архів" і „Літопис УПА", Варшава-Торонто, 1995 р. Тв. обкл., стор. 402.	22.00
Мороз Олександр. Куди йдемо? (Деякі виступи - російською мовою). Київ, Асоціяція „Поступ", 1993 р. М. обкл., стор. 398.	8.00
Мороз Олександр. Вибір. (Хто підніме 15-ий камінь?) Багато тексту по-російськи. Київ, Асоціяція „Поступ", 1994 р. М. обкл., стор. 150	5.00
Незабутні роки (1945-1950). Пам'яткове видання. Комітет колишніх учнів Української Реальної гімназії в Зальцбурзі. Тв. обкл. Нью-Йорк - Чикаго, 1987. Стор. 226	18.00
Носаль Іван. Від рослини до людини. Розповіді про лікувальні та лікарські рослини України. Київ,1993 р. „Веселка". Тв. обкл., стор. 606.	18.00
Останнім шляхом Кобзаря. Хронологія і дух походу-реквієму, присвяченого 130-річчю перепоховання Тараса Шевченка. Вступне слово Леоніда Кравчука - колишнього Президента України. Великий формат. „Український Літопис", Тв. обкл. Київ, 1994 р. Стор. 279.	20.00
Оуен Чарльстон. Воскреслий із мервих. Роман. Переклад з англійської. Цікавий пригодницький роман з життя українських вояків -„афганців". Видавництво „Рось". Київ, 1993р., стор. 125.	6:00
о. проф. д-р Ігор Мончак. Самоуправна Київська церква. Львів, Монастир Монахів Студійського Уставу. Видавничий відділ „Свічадо", 1994р. М. обкл., стор. 172.	7.00
Реєстр усього війська запорозького після Зборівського договору з королем польським Яном Казимиром, складений 1649 року, жовтня 16 дня. Полки: Чигиринський, Черкаський, Канівський, Корсунський. Частина перша. Стор. 196.	10.00
Семотюк Ярослав. Українські військові відзнаки Ордени, хрести, медалі та нашивки. Кольорові фотографії. Торонто, 1991р. Англійська мова. М. обкл., стор. 51.	10.00
Сінкевич Генрик. Quo Vadis? Куди йдеш? Оповідання з часів переслідування християн за панування Нерона. За виправленим текстом Н. Лесика. Вест Айслип -Торонто, 1982. М. обкл., стор. 148.	5.00
Словники України - АБВ. Орфографічний словник української мови. Академія Наук України. Близько 120,000 слів. Київ, Видавництво „Дніпро", 1994 р. Тв. обкл., стор. 864.	22.00
Словник української мови в малюнках. Загадки, прислів'я, скоромовки, фразеологія. Кольорові ілюстрації. Побільшений формат. Київ, „Освіта", 1995 р. Тв. обкл., стор. 415.	25.00
Тарас Шевченко. Мені тринадцятий минало. Вибрані поезії для молодшого та середнього шкільного віку. Кольорові малюнки Катерини Штамко. Київ, „Веселка", 1994 р. Тв. обкл., стор. 158.	12.00
Українська дивізія „Галичина". Історико-публіцистичний збірник. Редактори-упорядники Михайло Слабошпицький, Валерій Стеценко. Київ-Торонто, 1994 р. Тв. обкл., стор. 176.	8.00
Хрестоматія Української релігійної літератури. Книга перша - поезія. Упорядкування і вступний есей Ігоря Качуровського. Великий формат Мюнхен-Лондон, 1983 р. Тв. обкл., стор. 552.	20.00
Фур Іван. Ременів, село моєї молодости і праці. Спомини. Нью-Йорк -Париж-Сидней-Торонто, 1991р. М. обкл., стор. 178.	8.00
МИСТЕЦЬКІ АЛЬБОМИ	
Акорди. Антологія української лірики від смерті Т. Шевченка. Упорядкував Іван Франко. (Репринтне видання). Київ, „Веселка", 1992р. Тв. обкл. стор. 343.	15.00
Неділко Микола. Альбом-монографія з 60 кольоровими репродукціями. Нью-Йорк - УВАН, 1983 р. Тв. обкл., стор. 182.	15.00
Михайлів Юхим. Його життя і творчість 1885 -1935. Книга-альбом. Видавничий фонд Владики Мстислава, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі. Нью-Йорк-Лондон -Париж-Торонто, 1988 р. Тв. обкл. Великий формат, стор. 233.	22.00
Сомко Надія і Сергій Макаренко. Альбом з кольоровими репродукціями. Східньо-Европейський дослідний інститут ім. В.К. Липинського. Тв. обкл. Великий формат, стор. 112	18.00
Сомко Надія. Скульптура і малярство. Альбом з 34 репродукціями. Асоціяція діячів Української культури АДУК-США. Тв. обкл.	12.00

До кожного замовлення безкоштовно додаються книжечки: „Колядки і щедрівки„ і „Лис Микита" Івана Франка

Ціни подані з пересилкою.

Адреса: SVOBODA, BOOKSTORE
2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

Український Народний Союз пропонує нову програму

Якщо ви є членом УНСоюзу, ми пропонуємо придбати додаткове ґарантоване забезпечення, доплачуючи до попередньої грамоти від $1,000 до $5,000 долярів.

УНСоюз ґарантує додаткове забезпечення, яке не може бути відкиненим, усім членам-власникам грамот УНСоюзу на ціле життя (Whole Life), або платне двадцять років, (Р-20), чи платне до 65 року життя (Р-65), або подвійне забезпечення до 65 року життя (ДП-65).

З цієї пропозиції не можуть скористатися члени-власники термінових грамот, вивінувальних грамот, акцидентового або універсального забезпечення.

Як це діє:

УНСоюз видає додаткове домовлення (Pour in Rider) на наступні суми:

Вік: 0–36 $1,000 to $5,000
36–70 $1,000 to $2,500
71–90 $1,000 to ....

The Rates for the Pour-In Rider are listed as follows

Isue age	Premium Per $1.000	Issue Age	Premium Per $1.000	Issue age	Premium Per $1,000	Issue age	Premium Per $1,000
0	63						
1	63	26	145	51	349	76	696
2	64	27	150	52	361	77	710
3	66	28	155	53	373	78	724
4	68	29	161	54	385	79	738
5	70	30	167	55	397	80	752
6	73	31	173	56	409	81	765
7	75	32	179	57	422	82	778
8	78	33	186	58	435	83	791
9	81	34	193	69	448	84	803
10	84	35	200	60	462	85	815
11	87	36	208	61	475	86	826
12	90	37	215	62	489	87	837
13	93	38	223	63	504	88	848
14	96	39	232	64	518	89	858
15	100	40	240	65	533	90	868
16	103	41	249	66	547		
17	107	42	258	67	562		
18	110	43	267	68	576		
19	114	44	276	69	591		
20	118	45	286	70	606		
21	122	46	296	71	662		
22	123	47	306	72	637		
23	130	48	316	73	652		
24	135	49	327	74	667		
25	140	50	338	75	682		

Просимо виповнити залучений запитник і повернути до Головної канцелярії УНСоюзу.

Ukrainian National Association, Inc.
PO BOX 280 2200 Route 10 Parsippany, NJ 07054
Tel: (973) 292-9800
Name....................................Br.....................Policy#....... ....
Current Age................................Amount applied for $.......................
Adress...
....
Tel...SS#..
Beneficiary (name)... ....
Address...

Ваші пропозиції актуальні від 1-го червня до 1 грудня 2000 року. Якщо ми отримаємо виповнені формуляри з чеком перед останнім днем вересня ц. р., ви отримаєте 4% опусту у вкладках.

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів. Зацікавлених просимо звертатися на тел.:

(973) 292-9800 додатковий 3018

CAPRICE CURLS
Beauty Salon
122 First Ave.
New York, NY, 10009
Phone: (212) 475-4507
Call DARIA
відкрито від понеділка до суботи від 8-ої ранку до 6-ої по пол.

УКРАЇНСЬКА СЛУЖБА ЗНАЙОМСТВ
"ПОБАЧЕННЯ У МИХАЙЛА"
За дальшими інформаціями просимо писати на адресу:
MYCHAILO'S UKRAINIAN DATING SERVICE
24 Belvia Rd, Box 191, Toronto, Ont., Canada M8W 3R3
Tel.: (416) 695-2458

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
4 листопада 2000 року

NYC 2000

СВЯТКУВАННЯ З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ УЛТПА

В 5☆ Marquis Marriot Hotel

На Бродвею в Нью-Йорку

За інформаціями тел.: (888) RX—UMANA, факс:(888)55-UMANA.
E-mail umanajubilee@aol.com

GOLDEN HARVEST DELICATESSEN
445 COAL ST., LEHIGHTON, PA 18235
(610) 377-1260

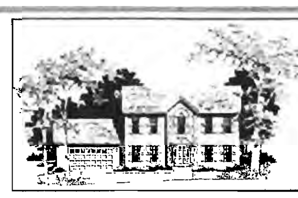
Найкращі в Пенсильванії европейські вироби:

- Ковбаса
- Паштетівка
- Вареники
- Голубці
- Мішанина
- Гарячі обіди. (Можна брати до хати).

Житній хліб, булки і бабки, свіжоспечені в нашій пекарні.

ВІДКРИТІ ВІД:
вівтірка до суботи – 7:00 ранку до 6:00 веч.
в неділі– 8:00 ранку до 1:00 по пол.

УНСоюз уділяє своїм членам

- Перші гіпотечні позички (мортґеджі) на купно власного дому
- На 1 до 3 родинні доми, де живе власник
- По доступних відсотках

Не пропустіть доброї нагоди! Не чекайте!!!
Потелефонуйте сьогодні:

(800) 253-9862 додаткове число **3036**

Дім ближчий
Переліт швидший
Кишеня повніша

**LOT-ом зараз ближче до Центральної і Східньої Европи.
Новий графік польотів робить подорож швидкою і приємною.
Пересідання - немов невелика вправа для ніг.
До того ж, наші ціни - надзвичайно низькі.
Літаючи LOT-ом, Ви збережете Ваш гаманець повним і ваговитим.**

Польські Авіалінії LOT пропонують зручні польоти до місця Вашого призначення, одночасно забезпечуючи сервіс, за який LOT з року в рік нагороджується відзнакою Найкращої Авіякомпанії Центральної і Східньої Европи. Ми знамениті ввічливими стюардесами, гостинністю, якісним обслуговуванням і неперевершеною кухнею. Повітряний флот авіякомпанії LOT- один з наймолодших у світі. Літаки останнього слова техніки Боїнг 767 перевезуть Вас із Ню Йорка, Ньюарка, Чікаго*, Торонто безпосередньо до Варшави. Вигідно скоординована, швидка і приємна пересадка в модерному варшавському аеропорту... і під крилом літака вже видніються обрії Києва чи Львова.
LOT-ом - твій дім ближче і дешевше.

*Також, LOT і American Airlines пропонують разом зручне сполучення з 14 іншими аеропортами США.

Дзвоніть нам, своєму турагенту, або купуйте квитки на нашій веб-сторінці www.lot.com

POLISH AIRLINES

LOT

Інформація та резервування:
США 1-800-223-0593
Канада 1-800-668-5928

LOT TICKETSONLINE®
www.lot.com

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

Слово до родини св. п. д-ра Богдана Коваля

Горем опечалені пані Наталіє, пані Романо і Ірено, панове Юрію і Володимире, ваші діти!

Відхід у потойбічний світ д-ра Богдана, Вашого чоловіка, батька і дідуся глибоко сколихнув нас, могилянців, бо був він не тільки фундатором і меценатом нашого університету, але і його надхненником. За 50 років до відродження Національного університету „Києво-Могилянська Академія", в 1942 році, в столиці Чехословаччини молодий адепт науки Богдан Коваль захистив докторську дисертацію у проф. Дмитра Дорошенка на тему: „Педагогічні основи Києво-Могилянської Академії". З того часу аж до його відходу із цього світу ідеали Києво-Могилянської Академії були постійно у центрі уваги д-ра Богдана.

У 90-их роках д-р Богдан і мгр. Наталія Ковалі встановили 100-тисячну багатофункційну Фундацію в Національному університеті „Києво-Могилянська Академія", яка вступила в силу 1997 року і яка діятиме постійно, як залізний фонд університету. Д-р Богдан і мгр. Наталія навічно вписалися в анали цього славетного, високошкільного закладу України. І всі ті сучасні і майбутні спудеї НаУКМА, котрі здобули, здобувають і будуть здобувати університетську освіту завдяки цій фундації, носять іноситимуть їх у своїх серцях.

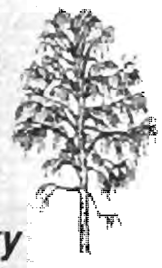
Д-р Богдан відійшов від нас, але духовно і далі з нами.

Особисто я прощаюся д-ром Богданом як з близьким другом і мудрим порадником. Хай Господь нагородить його своєю безмежною ласкою за всі ті добрі діла, які він робив серед людей, а зокрема за ту безперебійну увагу, яку він виявляв до своєї Батьківщини – України.

Вячеслав Брюховецький,
президент НаУКМА
23 вересня 2000 року, м. Київ

Шановні читачі,

за добрим звичаєм "Свобода" вміщує посмертні згадки, часто із світлинами, про тих, що відійшли. Наш тижневик не бере плати за вміщення таких споминів і світлин. Проте суворі обставини редакційного життя, коли щораз дорожчими стають папір, обладнання, зв'язок і друкарні, змушують нас нагадати громаді про добрий звичай пожертв на ПРИСОВИЙ ФОНД. Такі пожертви, надіслані чеком на адресу "Свободи" разом із споминами про дорогих людей, стануть найкращим підтвердженням реального піклування кожного добродія про нашу спільну українську справу, виразником якої прагне бути тижневик "Свобода".

Св. п. Валентина Захвалинська

(1903 – 1998 рр.)

Сл. п. Валентина Захвалинська

Валентина Захвалинська, з роду Попова, народилася 27 січня 1903 року в Могилеві-Подільському. Мама її була росіянкою із збіднілої дворянської родини. Батько був свідомим українцем, працював лісничим, говорив українською мовою і подарував своїй маленькій доні „Кобзар" з українським написом, а в той час українське друковане слово було в царській Росії заборонене. Валентина мала двох старших братів, родина жила дружно. Та настала революція, нагло помер батько, коли ні мами, ні братів не було вдома. Валентина працювала в театрі Садовського, з яким переїхала до Ужгороду на Карпатській Україні, де народився її син Володимир Яворський. Звідти вона переїжджає до Праги, де здобуває матуру, поступає в Педагогічний інститут ім. Драгоманова і присвячує своє життя вихованню нашої молоді, працює в українському дитячому притулку в Подєбрадах, Чехія. Тут вдруге одружується з інженером Сергієм Захвалинським, учасником визвольних змагань, У них народжується донька Галина. Сотник Захвалинський був великим українським патріотом і все життя присвятив українській справі. Обоє при цьому дуже бідували. Бувало й так, що в хаті не було кусня хліба.

Змушене обставинами, подружжя Захвалинських повернулося до Праги.

З приходом до Праги большевиків в 1945 році родині довелося тікати далі. В злиднях таборового життя повоєнної Німеччини Валентина увесь час займалася громадською працею, належала до Матірного Союзу Українок, який очолювала Мілена Рудницька.

В 1949 році переїздить до Америки і поселюється в Трентоні. Їхня хата стала притулком для всіх потребуючих допомоги. За перший зароблений гріш висилають допомогу старим друзям до Европи, яким не судилося виїхати. На новому поселенні творяться нові громадські організації. Тяжка фізична робота по фабриках позначилася на здоров'ї Валентини, але вона з усмішкою і позитивним наставленням завжди зустрічала свою долю. З великою радістю довідалася, що знайшовся її син Володимир, старшина дивізії „Галичина", який був поранений і полонений під Бродами. Господня ласка вернула його до матері. Валентина стала бабусею, з великою любов'ю і посвятою виховувала онуків Ірусю та Богдана Максимюків. У сина Володимира також народжується онука Надійка, і ціла родина, збираючись до Трентону, завжди святкувала всі свята разом.

Після смерти чоловіка в 1977 році, сл. п. Валентина переїздить до доньки у Вашінгтон, бере участь в громадському та церковному житті, працює в Сестрицтві св. Ольги в парафії св. Андрія Первозваного УПЦ в Сілвер Спрінґ, Мериленд. На схилі свого життя переживає ще два трагічні удари – смерть свого сина Володимира і внука Богдана.

Родина і приятелі покійної соборною Панахидою відпровадили її в останню дорогу і пом'янули в першу річницю її відходу у вічність Панахидою і Тризною в церкві св. Андрія, Метрополію Вашінгтону. На нев'янучий вінок в її світлу пам'ять зібрано 3,085 дол., які родина і Сестрицтво св. Ольги передали в Україну на добродійні і освітянські цілі. Пожертви дістали Київський університет, дві українські школи в Криму, сиротинець в Чернігові, клініка дисидентів в Києві і родини потерпілих від Чорнобиля. Було встановлено 4 стипендії для сиріт. Нехай спочиває з Богом дорога нам св. п. Валентина, а пам'ять про її добрі діла служитиме нам прикладом і заохочуватиме до дальшої допомоги знедоленим землякам в Україні. Вічна їй пам'ять!

Оля Матула

Григорій і Теодозія Стельмах

У МУЛЬТИ-БОЛЮЧІ РІЧНИЦІ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ МОЇХ НАЙДОРОЖЧИХ

бл. п.

батьків

ГРИГОРІЯ

Хор. УСС-ів і

ТЕОДОЗІЇ

Гол. Секр. Суду Вільної України
Вишнівчик 1918 – 1919 рр.

та брата

НЕСТОРА

Старшини УПА

СТЕЛЬМАХІВ

Нестор Стельмах

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

27 жовтня 2000 р.
в слідуючих церквах:

1. Українська Католицька Церква Непорочного Зачаття, Гемтремк, Миш.
2. Катедра Св. Миколая в Каплиці Владики Іннокентія, ЧСВВ, Чикаго, Ілл.
3. Українська Католицька Церква Св. Юра, Нью-Йорк, Н.Й. – 8 год. ранку
4. Манастир Св. Йосафата, Гленков, Нью-Йорк, Н.Й.
5. Українська Католицька Церква Св. Константина, Міннеаполіс, Мн.
6. Церква Христа Вседержителя – Протоархимандричий Манастир, Рим
7. Катедра Непорочного Зачаття, Філядельфія, Капл. Митрополита Сулика
8. Катедральний Храм Святого Володимира, Стемфорд, Конн.
9. Манастир оо. Василіян, свв. Петра і Павла, Мундаре Аб., Канада
10. Собор Св. Софії, Рим, Італія.
11. Церква Св. Івана Хрестителя Укр. Єпархія, Куритиба, Бразилія.

О молитви в той день просить

дочка і сестра ІРИНА ЗАХАРКІВ

„Квіти України“
Ірина Захарків 1975

Ділимося сумною і дуже болючою вісткою, що
3 жовтня 2000 року відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п.

РОМАН ПОРИТКО

нар. 3 квітня 1911 р. в селі Княгинечі, Рогатин, Україна

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 5 жовтня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Farley, Nort Port, Fl., та в п'ятницю, 6 жовтня о 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж. Служби Божі за душу покійного РОМАНА були відправлені також в церквах св. Юра і св. Андрія у Львові, Україна.

У глибокому горі залишилися:

дружина	– ГАЛИНА
дочка	– ОРИСЯ з чоловіком ЛЮБОМИРОМ СІКОРОЮ, Україна
внучка	– УЛЯНА з чоловіком ІГОРЕМ ВИТРИКУШЕМ, Україна
правнуки	– РОМАН і ЮРІЙ ВИТРИКУШІ, Україна
брат	– ДАМ'ЯН з дружиною ЛЮСЕЮ
братанок	– БОГДАН з дружиною МІКОЮ і сином БОГДАНОМ
братова	– ОКСАНА з внуками ЮРІЄМ і АНДРЕЄЮ з чоловіком ВАДИМОМ ЖАРСЬКИМ і дітьми
братова	– МАРУСЯ зі сином НЕСТОРОМ і невісткою ХРИСТИНОЮ та донькою (похресницею Покійного) ТАНЕЮ з чоловіком ЛАРІ ТОМПСОМ і сином АНДРІЙКОМ
внучка сестри Покійного	– ОКСАНА ФАРНЕГА
племінниця	– ХРИСТИНА з чоловіком РОМАНОМ ЛАЗОРІ, Фльорида

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Україні і Німеччині

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 4 жовтня 2000 р., на 78-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

ПЕТРО ФЕДУНИШИН

нар. 7 лютого 1922 р.
в Сколім, на Бойківщині

ПАНАХИДА була відправлена в п'ятницю, 6 жовтня 2000 р. в похоронному заведенні Black Lamb Funeral – Чикаго, Ілл.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 7 жовтня 2000 р., в українській католицькій катедрі св. Миколая, а відтак на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Залишив у глибокому смутку:

жінку	– МАРІЮ
дочку	– МІШЕЛ
братанки	– ОКСАНУ і ЗОРЯНУ
родину	– РОМАНА ЗАЯЦЯ в Чикаго
родину	– в Україні

Вічна Йому пам'ять!

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА, СТАНИЦЯ НЬЮ-ЙОРК

Ділиться сумною вісткою
з ПОБРАТИМАМИ та всім ГРОМАДЯНСТВОМ,
що 6 жовтня, 2000 року відійшов у вічність

бл. п.

МИРОСЛАВ МАЦ

нар. 3 листопада, 1923 р. в Молодичах повіт Ярослав
Колишній вояк 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами,
активний член Станиці Нью-Йорк

ПОХОРОН відбувся 11 жовтня, 2000 року на Українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Вельмишановній дружині МАРІЇ, сестрі ІРЕНІ і братові РОМАНОВІ з родиною висловлюємо найщиріші співчуття.

Членство і Управа Станиці Нью-Йорк

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

В П'ЯТУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

ЕВГЕНА КУРИЛА

буде відправлена заупокійна

СЛУЖБА БОЖА

з Панахидою

в церкві Пресвятого Серця Христового в Джонсон Сити, Н.Й.,
14 жовтня 2000 р., о год. 8-ій ранку.

Про молитви за спокій душі Покійного просить родина.
Для вшанування пам'яті нашого МУЖА і БАТЬКА

жертвуємо
100 дол. на Фонд Дітям Чорнобиля.

Ділимося болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в суботу, 30-го вересня 2000 р. відійшов у вічність на 91-му році трудолюбивого життя наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п.

ОМЕЛЯН ТАРНАВСЬКИЙ

визначний пластовий і громадський діяч

ПАНАХИДА ВІДБУЛАСЯ у вівторок, 3 жовтня 2000 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Кардинала, вул. Анетт 92, Торонто, Канада.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ – в середу, 4 жовтня 2000 р., о год. 10-ій ранку в Свято-Миколаївській церкві, вул. 770 Квін Захід.

Тіло Покійного похоронено на цвинтарі „Проспект", секція 38.

Залишені у смутку:
дружина – ОЛЕКСАНДРА
дочка – МАРІЯ
син – ЮРІЙ з дружиною УЛЯНОЮ
внуки – ЛЕВКО і АНДРЕЯ
брат – о. митрат ВОЛОДИМИР ТАРНАВСЬКИЙ з родиною в Едмонтоні
сестри – МАРІЙКА ЯРОСЛАВА КОСОВИЧ з родиною в Нью-Ґейвені, США
– НАТАЛКА з чоловіком МИРОНОМ ГОЛОВАТИМ і родиною в ТОРОНТО
ближча і дальша родина в Канаді, Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви в пам'ять Покійного на Патріярший Фонд, або на Т-во „Приятелі Дітей", проєкт „Канадський Фонд Дітям Чорнобиля".

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 6 жовтня 2000 р., в Нью-Йорку, на 77-му році життя, після короткої недуги відійшов у вічність

св. п.

МИРОСЛАВ МАЦ

Покійний брав участь в боротьбі за самостійну Україну, був парафіянином церкви св. Юра в Нью-Йорку, членом хору „Думка", Українського Спортового Клюбу і інших організацій.

Залишилися у смутку:
сестри – ІРИНА БІЛЕВИЧ з чоловіком ОЛЕГОМ, синами ЗЕНОНОМ і РОМАНОМ
– СТЕФА ДОБРЕНКО з дітьми ГАЛИНОЮ, СЛАВОМІРОМ, БОГДАНОМ і ІРИНОЮ з чоловіком ЛУЦІЯНИНОМ
брати – РОМАН МАЦ з дружиною АННОЮ, дітьми АНДРІЄМ, МОТРІЄЮ з чоловіком ІГОРЕМ
– ВОЛОДИМИР МАЦ з дружиною БРИҐІТОЮ, синами АНДРІЄМ і МИРОСЛАВОМ
– АНДРІЙ МАЦ з дружиною ВАЛЕЮ
кузин: – АНДРІЙ МАЦ з дружиною АННОЮ, дітьми ГАЛЕЮ з чоловіком ЯНУШЕМ, ХРИСТИНОЮ і РОМАНОМ
ближча і дальша родина в США, Франції, Польщі і Україні.

Покійний похований 11 жовтня 2000 р. на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому пам'ять!

РОДИНА МАЦІВ

Ділимося сумною вісткою, що 24 вересня 2000 р. з волі Всевишнього по тяжкій хворобі, відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ КАРПОВИЧ-ВОЛЯНСЬКА

ПАНАХИДА відбулася 29 вересня 2000 р. в похоронному заведенні Kanevsky & Kendus.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ – 29 вересня в українській католицькій церкві св. Духа в Честері, Па.

Горем прибиті:
муж – ВОЛОДИМИР
донька – ГАЛИНА з мужем ЗИҐФРИДОМ і дітьми ДЖУЛІЯНОЮ, ЗИҐФРИДОМ ІІ
син – ВОЛОДИМИР, мол.
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. В. ЛИПИНСЬКОГО

Зі смутком сповіщає членів, прихильників та українську громаду, що 23 вересня 2000 р. на 89-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

д-р БОГДАН КОВАЛЬ

довголітній член, колишній заступник президента і голова контрольної комісії СЕДІ.

Шановній Дружині та всій Родині шлемо щиросердечні співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА СЕДІ

Ділимося болючою вісткою, що в четвер, 14 вересня 2000 р. з волі Всевишнього, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

ГАЛИНА БОГДАНА КУЛЬЧИЦЬКА

з дому СРОКОВСЬКА

ПАРАСТАС був відслужений в понеділок, 18 вересня 2000 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, PA.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 19 вересня 2000 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Священ. Йосафата при 2236 Orthodox St., у Філядельфії Па., відтак на цвинтар св. Марії, на Факс Чейсі, Па.

Залишила в глибокому смутку:
сина – ХРИСТІЯНА з дружиною ДЗВІНКОЮ
внуків – ХРИСТІЯНА мол., з дружиною НОЕЛ
– АНДРІЯ з дружиною МАРІЄЮ
правнуків – ХРИСТИКА, ТУСЮ, КОРНЕЛЬКА
родини – БОГАТЮКІВ, БОГАЧЕВСЬКИХ, КРАВЦІВИХ, КУЗЬМІВ, КУЛЬЧИЦЬКИХ, СЕМАНИШИНІВ, СКЛЕПКОВИЧІВ.

Вічна Їй пам'ять!

Просимо складати пожертви на сироти в Україні через Злучений Український Американський Допомоговий Комітет UUARC, Inc., 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111.